

THANH TÂM TUYỀN
tiếng động

Thanh Tâm Tuyền

Tiếng Động

HIỆN ĐẠI xuất bản 1970

vietmessenger.com

Chương 1

Tôi biết không thể ngủ trở lại. Cốc cà phê đặc uống buổi tối ngoài quán đã bắt thao thức quá nửa đêm.

Mỗi lần mất ngủ tôi nghĩ lắm điều kỳ cục. Đầu óc quay như bộ máy lúc nhanh lúc chậm, quay dưng không chẳng ngừng.

Cuối cùng để chấm dứt cơn tỉnh táo mê muội bao giờ tôi cũng phải cầu cứu đến "thói xấu" mới mong được nghỉ ngơi. "Thói xấu" với ai khác không biết, riêng với tôi đó có thể là "thói tốt". Khi thân xác lả đi sau cơn giật động trơ trọi, đầu óc trở nên trống rỗng. Mỗi buồn bã trở nên dịu dàng cùng sự nguôi lạnh lan thắm, xua đuổi những mơ mộng cuồng loạn. "Thói xấu" hay "thói tốt" trừ khử trí tưởng, mở hoác tôi như một hành lang dài oang oang những tiếng cảm tê ngắt. Tôi lẩn mò trong bóng tối, thuộc rành rẽ mọi đồ vật trong nhà, từ cầu thang dốc xuống bếp vào buồng tắm. Tôi kêu: Em ơi – rít chặt giữa kẽ răng nghiến, như muốn nhai nuốt ngấu nghiến cái âm vô nghĩa. Em, em ơi... Gương mặt chẳng hình thù. Vết đen thôn chập chờn mang chông lung tung lên những bóng loáng thoáng nào đã gặp. Đã gặp từ trước ngày. Em, em ơi... Anh yêu em, em biết không? Em rục rịch, em xấu xí, em viễn vông, em gằn gỏi, em đầy trong anh, em xở xa tuột luột. Em chỉ là tiếng kêu ngậm kín trong những đêm lỏa lờ tanh tưởi. Tôi ngồi chồm hỏm như con ếch, da cũng như nhóp sần sùi, tôi có thể lẩn lộn trên chiếu trải, lẩn lộn khắp gian gác như con sâu róm bầy nhày. Tôi có thể bò lê bò càng như con thú bốn chân, như con chó ghẻ, chúi nhủi đầu, chổng mông cho cơn điên thối suốt từ hậu môn qua miệng đầy rớt rãi. Tôi có thể... cái gì cũng có thể như "thói xấu". Riêng với tôi chắc chắn là "thói tốt". Ít nhất nó giúp tôi khỏi phải rời chỗ ẩn náu, không phải ra ngoài, tìm đến các ngõ hẻm khuất khúc, chui và những gian phòng hôi hám tối tăm, gặp bọn gái điếm như nhóp lì lợm. Tôi yên ổn, tránh được bắt trác hiểm nguy. Hơn nữa, đôi khi nó còn có thể cho tôi những rung động mù tít không sao có được với người đàn bà chung chạ.

Nhưng đêm nay không hiểu sao tôi chẳng nguôi ngoai. Tôi thiếp một lúc rồi lại chập chờn, người cứ trượng căn đau buốt. Nhưng ý nghĩ lần này ngộ nguậy, lẩn hút như đám cỏ không phân biệt. Tôi

biết khó yên vẫn cố buông xuôi, nhắm nghiền mắt hy vọng sẽ ngập chìm trong mênh mông của cõi thảo mộc. Tôi giật mình thức dậy vì tiếng khóc mơ hồ.

Tiếng khóc của một đứa con gái chừng năm sáu tuổi, âm ỉ vang vọng giữa cảnh khuya vắng. Tôi cố ru mình níu giữ giấc ngủ ngoi ngóp một cách tuyệt vọng. Mỗi lúc tôi thêm tỉnh rõ, con mắt ráo hoảnh, tê giá.

Con bé bên hàng xóm nỉ non không người dỗ. Mẹ nó không về. Chốc chốc nó nức nức gọi rất khê: Mẹ ơi... mẹ ơi... rồi nín nghe. Không ai đáp. Người trong nhà đều ngủ say. Nó lại cất tiếng khóc một mình, khóc như một người lớn giấu diếm chẳng muốn ai nghe.

Nhiều lúc nó thồn thức tưởng đã hết nước mắt, song bắt chợt rộ lên những nhịp tử thân dài. Trong lồng ngực khô ran của tôi, tiếng khóc cô đơn của con bé như trái banh dội nảy giữa các bức vách. Thân thể tôi rã rời thành nhiều mảnh cảm xúc hỗn độn. Tôi như nằm kề bên đứa trẻ bị bỏ rơi nhưng không cách sao an ủi vỗ về. Nó không bao giờ hay biết tôi thức cùng nó. Không bao giờ. Một mai kia lớn lên con bé sẽ nghe lại không biết bao nhiêu lần tiếng khóc của riêng mình những đêm vắng mẹ. Nó nghe ở trong chỗ khuất kín những hồi âm lượn lờ như những miếng bóng tối đắp trên mi mắt chan hòa khổ cực đêm nay, nó không thấy nó, nó không thấy ai, nó rúm ró như con sâu giữa sự thản nhiên của hết thảy. Và một ngày nào đó nó cũng thản nhiên, nó phải thản nhiên, không thể khác nếu nó không muốn...

Tôi nhòm ngòl dậy, trần truồng và bình tĩnh. Tôi đứng lên đi lại trong khoảnh gác vuông của tôi. Sàn cây rung rinh. Tôi muốn như thế. Bước chân quàn trên ván của tôi sẽ truyền lan rung động sang ván lầu nhà đứa bé cách tôi hai bức vách. Như thường đêm tôi vẫn bị rung rinh vì những bước chân nhọn nhịp của mẹ nó đi ở bên ấy. Nhiều hôm mẹ nó chạy lọc cọc cả giày cao gót, cười ranh rãnh nô giỡn với nó hoặc dẫn theo một người đàn ông xa lạ, rón rén đuổi nó xuống nhà dưới. Tôi như bị véo đập ngay trên thân giận dữ, muốn đập phá bất cứ thứ gì kề cận.

Con bé có lẽ đã nghe động. Chiếc giường nó nằm một mình chắc rung mạnh. Nó im bật. Nó hãi sợ, có lẽ nó khiếp đảm. Tôi không

muốn thế nhưng biết làm cách nào bây giờ. Tôi làm cách nào để con bé biết có người còn thức với nó, có người đang chia sẻ với nó những giây phút u uẩn bàng hoàng? Tôi rưng rưng muốn khóc, tôi muốn khóc thay cho đứa trẻ. Nó không thể nín, nó không thể co quắp trong hải hùng nhỏ nhút như tôi đang dấm dầy lên người nó. Tôi đã dập tắt tiếng khóc của em trong khi tôi muốn em sẽ khóc òa từng cơn mạnh, trong khi tôi muốn trận khóc của em như dòng lũ cuốn trùn luôn tôi kéo phăng đi. Tiếng khóc hòa tan tôi vào đêm tối mịt mùng.

Tiếng khóc quả đã lụn tắt, thả tôi một mình ngồi bó gối bốn bề im lặng.

Trời sắp sáng nghe qua những luồng gió thổi bên ngoài. Dưới sân nhà hàng xóm bày ngỗng nuôi trong chuồng một lúc bỗng kêu oang oác. Chiếc đồng hồ cổ tận ngoài đầu ngõ mới mười lăm phút gõ những tiếng đồng thánh thót. Tôi châm thuốc hút rờn chơi với chiếc đầu tôi trong sự bình lặng phiên lãng hoàn toàn trong cơ thể. Tôi như đóm lửa đỏ nháng lên từng lúc hiu hắt.

Tôi biết tôi sắp sửa phải diễn lắm trò trước mắt tôi. Mắt tôi? Một con mắt nào đó ở trong tôi như tấm gương soi, quái đản không thể đập vỡ. Tôi đau đớn, tôi khổ não, tôi nhăn nhó, tôi nói năng, tôi im lặng, tôi nhìn thấy. Tôi đập vỡ tôi cũng đang nhìn thấy mình đập vỡ. Và một phút nào tấm gương tan tành, hình bóng tôi tan tành theo, tan tành theo tan tành như những mảnh vụn lấp lánh. Và một phút nào tôi lại bắt gặp tấm gương còn nguyên vẹn phản chiếu gương mặt nhăn nheo, dăm chiêu khôn nạn của tôi. Tôi khôn nạn, thảm hại quá chừng. Tôi không thể nào khác ư?

Tôi mở điện. Ánh sáng tỏ rục mắt. Tôi đứng sững như trời trồng. Giàn gác bề bộn, bụi bặm chất đống, sách vở giấy má. Cái thế giới của tôi đó, không cửa sổ không đồ đạc. Tôi sống ở đó với chuột, với gián, với mối, với mọt, với thằn lằn. Tôi sống ở đó với tôi, với những lời phán truyền vang vang bất tận của tôi, của người khác. Vòng sáng tròn của chiếc đèn treo thấp có đĩa chụp chiếu trên sàn đu đưa.

Niềm im lặng bầu lạnh rập rờn. Quay cuồng bơ vơ như tiếng hát bồi hồi của Maldoror, hung hãn âu yếm như tiếng cười của

Zarathoustra. *Apprenez à rire...* Tại sao tôi không cười nổi?

Thêm lần nữa Zarathoustra thu kín mình, ngồi trên tảng đá, suy nghĩ. Thành linh hấn đứng dậy: *Tội nghiệp! Tội nghiệp cho con người cao thượng*, và mặt hấn rần đanh... Con đăm mê của ta và xúc cảm của ta – quan hệ gì nào? Có phải ta kiếm tìm *hạnh phúc*? Ta kiếm tìm *tác phẩm* của ta... Đây là buổi rạng đông của riêng ta, ngày riêng của ta, bắt đầu, *mọc lên mau, hãy mọc lên mau ôi buổi trưa rực rỡ choáng váng!*

Lần nào cũng vậy. Tôi lật quyển sách ấy, để bị hành hạ dầy vò, để được sáng khoái ngây ngất. Tôi đọc chấp chới như ngủ quên, bị đập béc thẳng thốt rồi lại bị đẩy trôi tuột biên biệt.

Tại sao tôi không thể vứt liệng nó như đã vứt liệng hết mọi thứ? Tại sao tôi không đóng áp nốt cánh cửa này để khỏi nghe thứ tiếng mọi rợ lay động mình hoài hủ? Tại sao tôi cứ mãi mê đắm kỳ cục. *Con đăm mê của ta, mối xúc động của ta, buổi rạng đông của riêng ta, ôi buổi trưa rực rỡ choáng váng.* Đã bao nhiêu lâu nay không gặp ánh mặt trời. Trời sắp sáng đó ư? Tôi đang thèm, thèm hơn những âm ba truyền khởi từ những hàng chữ đen ngòm tối mắt. Tôi thèm buổi rạng đông. Tại sao tôi cứ giam nhốt tôi thế này?

*O homme! Prends garde!
Que dit minuit profond?
J'ai dormi, j'ai dormi.
D'un profond sommeil, je me suis éveillé.
Le monde est profond.
Et plus profond que pensait le jour
Profonde est la douleur
La joie plus profonde que la peine.
La douleur dit: Passe et finis!
Mais toute joie vent l'éternité,
Veut la profonde éternité!*

Ôi lạc thú! Mỗi lạc thú nào đây? Tôi có lạc thú nào ngoài những dòng chữ ngây say này. Ngoài những giọng điên rồ cổ quái vọng đến từ cửa âm. Giọng nó bật ra từ đời sống cô quạnh bay trên từng mây bay trong vinh hiển của một khoảng không gian tưởng vọng ngân nga giữa trùng vây của một thời gian rũ liệt thành khoảnh khắc đứt rời. Lạc thú của tôi nghèo nàn đến thế ư? Trong lúc này tôi thèm thường ánh sáng của tôi, rạng đông của tôi. Tôi... Tôi... Tôi... Tôi lập

hoài cái âm ấy cho đến lúc nó chỉ còn là cái vỏ dày cứng của một thứ quả lắc nghe rỗng tuếch bên trong. Em... Em... Em... Em cũng thế. Cách mạng... Cách mạng. Cách... Cách... Cách... Mạng... Mạng... tôi đọc thành tiếng chậm rãi như ngày trước tập đọc trước mặt thầy giáo, một đoạn mở ngẫu nhiên trước mặt.

...Và tôi nắm chặt chiếc chìa khóa, và tôi lay mạnh cánh cửa, và tôi cố nắm lại dồn hết sức lay. Nhưng cánh cửa không nhúc nhích!

Bây giờ cơn giông xô tung hai cánh cửa; với tiếng gió rít gào chát chúa xé rách không trung, từ ngoài lao vào chiếc quan tài đen trĩu.

Và trong cơn hét gào, chiếc quan tài vỡ tan và thổ ra muôn ngàn tiếng cười.

Mille grimaces d'enfants, d'anges, de hiboux, de foux et le papillons énormes ricanaient à ma face et me persiflaient...

Tôi nghe tiếng đọc của tôi như nghe phát từ một cuốn "băng". Và tôi rùng mình gấp sách lại. Không có gì hết. Chỉ có đêm lặng tờ nhạt nhẽo trong cái ổ núp dơ dáy của tôi. Tôi lại phải nhìn thấy tôi trong hình dung thảm hại. Dường như tôi cao cả. Dường như tôi hèn mọn. Có điều chắc tôi trơ thân như một cây cỏ thụ mà đâm rễ mỗi mồn muốn rời bung không còn chút hút bám. Ô em, ôi lạc thú. Chiếc quan tài đen trĩu trĩu vỡ tan nhiều mảnh cười. Trong giấc mơ ấy, tôi, đâu có phải tôi, tôi không phải tôi ngồi canh chừng mộ địa giữa cơn giông rú gào.

Quyển sách đã bị liệng tít xa, tôi vẫn còn tiếp tục nghe tiếng gào như một cánh bướm đầy phấn nặng nề rơi rớt trong buổi tối nào mưa ướt: *Alpa... Alpa... Ai đem mang tro cốt hắt lên đỉnh non cao?... Ôi lạc thú của tôi đó ư? Tôi tự đọa đến chừng nào? Tôi hoi hóp đến chừng nào? Tại sao tôi không khóc được như đứa trẻ bên hàng xóm?*

Tôi thức lên lần nữa, tôi vượt ra ngoài cái trùng vây của một cõi chất chứa toàn tiếng nói dịch diễn miên man. Tiếng ổ khóa quay lách cách rụt rè. Ngoài ngõ tiếng máy xe rồ chạy mất hút. Người đàn bà đã về. Cô ta bật đèn nhà dưới, nói chuyện. Giọng của cô ta bình thường như tiếng động cô gây nên trong buổi sớm. Cô ta khuất im

thật lâu rồi lên gác. Cô ta dẫm chân trên trần ván nhẹ nhàng, chậm chạp. Cô ta mở điện. Gian lầu giữa lúc tiếng ông già trở giấc ho khục khặc.

Cô ta đứng ngây có lẽ giữa nhà làm quen lại với chốn cư ngụ của mình. Cô đã đi qua một ngày dài không biết qua bao nhiêu nơi chốn lạ hoắc, hay chỉ ở nguyên một chỗ nhưng là một chỗ khác xa với khung cảnh trước mắt cô.

Có lẽ cô đứng bên giường ngắm nghía đứa con gái ngủ, không ngờ nó đã khóc hay đang tìm thấy mình xót xa tủi cực, rùng rưng lạnh lẽo hay trơ trên thừa mứa. Có lẽ cô ngồi nán thêm trước bàn trang điểm, trông ngắm dung nhan mình trước khi thay đổi trang phục và tô vẽ thêm một vài nét đã hoen ố mờ nhạt vì cuộc vui. Tòí tắt đèn, dìm mình trong bóng tối đặc, để tưởng mình trông thấu toàn thể cảnh tượng ở bên ấy.

Em. Em thấy không? Mỗi người cần một mình, một mình thôi. Bởi một người đã là quá nhiều người chung đặng. Em một mình ở đó, anh một mình ở đây. Ở đó, ở đây. Với biết bao bức vách, biết bao nhiêu quãng đường. Những quãng đường em đã đi, em đã gặp. Chẳng bao giờ tôi có thể là tất cả trong một lúc. Như tôi tưởng. Ôi lạc thú đó ư? Em cũng là một hình bóng anh dựng nên diễn chung một tấn trò. Em, em... ôi em. Một tấn trò ư? Không, tôi thêm thường buổi mai sớm này đang lên ở bên ngoài. Ở ngoài xa tí tấp. Chón chân trời. Nơi góc bể.

Tôi nghe tiếng cười rúc rích. Rồi tiếng rừ rì. Hai mẹ con ôm ấp, hôn hít nhau, lục đục. Quanh tôi hình thù các món vật lờ đờ nổi trong màu xám đục. Khi hai mẹ con cô hàng xóm đã ngủ yên, tôi đứng lên khoác quần áo vào người. Tôi cũng phẳng lặng như buổi sáng đang chờ mọc. Tôi bước thật khẽ, kéo chốt thận trọng mở cửa. Không muốn gây tiếng động. Chiếc thang dốc đứng bên hông nhà. Cây khế của sân nhà bên quay lưng với ngõ này lòa xòa sát cửa gác của tôi. Mùi hoa khế nồng hắc. Sau cây khế là cây mận cao hơn, cứng cáp hơn.

Tôi đứng im trên cầu thang trông xuống. Hàng cây cao rậm như rừng trên đường dẫn ra lộ lao xao mờ mờ dưới một bầu trời còn sao. Tôi như bị ngộp vì gió sớm đứng khựng hồi lâu. Không biết bao

nhiều lâu nữa, cùng với sự va động của lịch sử nặng ướt gần kề bên mặt, tôi đọc thầm rất xa, ở tận nơi có chấm sáng nhỏ xíu quay.

"Vào năm Zarathoustra ba mươi tuổi hấn rời bỏ quê hương và mặt hồ của quê hương và bỏ vào trong núi. Tại chốn này hấn nô đùa với cái đầu và thân trơ trọi của hấn không biết chán suốt trong mười năm liền. Nhưng cuối cùng lòng hấn biến cải và một buổi sáng thức dậy cùng rạng đông, hấn tiến đến trước mặt trời và nói như thế này... Nói thế nào? Này! Ta đã phát ngáy cái minh trí của ta... ta cần nắm lấy những bàn tay... ta phải đi xuống tận dưới những vực sâu thăm kia... ta phải biệt tích như nhà người, phải lặn chìm... hãy xem ly rượu này muốn được cạn và Zarathoustra muốn trở lại làm người..."

Khởi sự cuộc lặn chìm của Zarathoustra. Tôi thở lại được đều đặn và bước xuống thang trong nghiêm trọng bất ngờ. Tôi ngửa mặt, nhắm mắt, nhẹ thênh vuốt tay theo thỏi cây nhẵn trơn.

Tôi đang đến nơi hẹn hò nào đây? Niềm lạc thú đang run rẩy như bầu không khí xào xào phải không?... Nhưng khi Zarathoustra đã chia tay với bậc ẩn tiên, hấn nói như thế này trong bụng: Có thể như thế ư.

Lão hiền giả kia ẩn kín trong khu rừng của lão đã chẳng hay rằng Thượng đế đã chết! Thượng đế đã chết!

Con người Zarathoustra bước xuống cầm tay đã chết. Con người cao cả, con người hèn hạ, không phải *tôi đã chết, tôi đã chết*, phải, tôi đã chết. Tôi bỗng sung sướng như sắp phát điên. Có như thế mà tôi không nghĩ ra. Tôi đã chết, tôi đã chết, không phải Thượng đế, chẳng phải con người chết.

Tôi đã chết từ lâu quá. Có phải không? Tôi đang sống dậy đây, tôi không giam nhốt tôi nữa. Tôi đi ra ngoài bất chấp mọi sự sẽ xảy tới. Tôi đang sống dậy trong buổi mai này. Buổi mai sắp mọc. Tôi sống dậy đặng bao lâu đây. Tôi bước tới. Qua cửa sổ trông vào tối om, nhà còn ngủ kỹ.

Những người ấy không có tôi. Phải, buổi sáng nay rạng đông của tôi, tôi phát kiến được một điều: Tôi đã chết. Tôi. Tôi. Tôi. Hiểu

không? Không có tôi. Tôi bước tới, tôi nhìn thấy tôi bước tới, tôi cứ nhìn thấy tôi bước tới. Cửa gác để mở tôi có thể quay lại đóng, tôi có thể trở vào.

Ừ, tôi có thể trở vào cái ổ bần thỉu kia, vùng vầy nô đùa với cái đầu và cái thân trơ trọi như cũ, như mới phát kiến của tôi: *Tôi đã chết. Tôi đã chết*, không phải là tôi chết. Hiểu chưa? Toute joie veut la profonde éternité, ngọn điện trên tòa nhà ba tầng soi chéch vào lối ngõ. Tôi đứng trông chiếc bóng đèn ngấn ngủi kê sát mình. Như vừa có con chim nào thẳng thốt đập cánh bay mất. Tôi rớt hẫng, chơi với muồn vồ bắt. Lúc này, tôi muốn nói lúc này làm thế nào, lúc này?

Đáng lẽ tôi phải cười sảng sặc, cười góm ghiếc, vung chân vung tay. Lúc này biết không, lúc này... Tôi như vừa đeo chiếc mặt nạ lên, cứng ngắc bất động. Tôi chập chập bước tới và bắt buộc phải nhìn mình bước tới và tôi đã chết...

Trong khoảng đất rộng của xóm ngõ ngang mấy chiếc xe hơi bỏ sửa. Trước mặt căn nhà đèn sáng, chiếc xe lam ba bánh bỏ trước sân dưới tàn cây trứng cá Đức Chúa Cha mở nỏ cho nóng máy. Ngày đã bắt đầu. Người lái xe tăng thêm ga, rú vài hồi, xong chạy xe quanh ra khỏi ngõ, trả lại sự êm tĩnh. Phía sau lưng, trong con hẻm giữa hai kẹt vách, tiếng chân giẫm trên đất nhẹp đến giếng nước. Chiếc gàu múc được thả mạnh va đập vào thành giếng lôi chiếc trục quay tay lăn kêu tuôn tuột. Chiếc trục kêu cọt két nặng nhọc, nước rọt um trở xuống giếng. Lối dẫn vào giếng ăn thông qua một xóm khác lúp xúp hỗn tạp hơn nằm sau thành lính. Ranh giới giữa hai xóm là một bờ gạch xây ngăn nước.

Bên cái miếu trơ vơ đầu khoảng đất, anh con trai mười bảy, mười tám tuổi đang đứng tập tạ thờ phì phò. Hắn dừng cử động, giữ thanh tạ ngang tầm ngực dòm người đi qua. Hắn ném mạnh khúc cây gánh hai bánh xi măng tròn trên cát ngồi ghé lên bờ hông miếu. Trời vẫn chưa tỏ rạng.

Con đường cây âm u mở ra lộ tối. Những ngọn đèn đường ở đây hư hết chỉ còn một ngọn lẻ loi. Ngoài lộ xe đò từ tỉnh về vào thành phố. Một hai chiếc thổ mộ lộc cọc lắc lư đổ dốc. Bồn nước cao làm li sừng sững vòng rào của một khu công thự. Lòng tôi đã lắng dịu nhẹ nhõm như buổi sớm. Tôi vẫn còn trông thấy tôi đứng ngoài đầu

đường, bên lộ như khách bộ hành chờ chuyến xe đến, nhưng tôi không còn muốn móc bỏ con mắt ấy nữa.

Hiếm lắm mới gặp một buổi sáng bình yên lạ lùng. Trời đen đúa nhập nhòa. Những trái sáng thường thả rơi ngoài không trung, đôi lúc qua các khe ván hở soi những vệt dài vàng kịch di động trong gian gác của tôi, theo tiếng phi cơ âm ì khuất gió đêm nay không thấy hiện. Cả những tiếng nổ ùng ục của đại bác, những hồi rung động dài của xâu bom rớt ở vùng nào, cũng vắng biệt. Nổi vắng về bất thường ôm giấu đầy áp những rách nát, nheo nhuóc, khốn nạn của những đêm qua, những sáng qua: Và sẽ tới. Nhưng lúc này, phải, riêng lúc này, đêm còn ôm sau lưng như một đường hầm hẹp. Và mai đang dẫn dụ như một triều thoải kéo xuống một thung lũng rậm rạp.

Tôi không lấy gì hơn trong mắt mình những đốm đèn ngoại ô nhấp nháy, trong tai từng đám rừ rì kéo dài mướt bất tận. Trong miệng những ngậm thở hắt hơi nóng ra ngoài ngậm lấy hơi gió mát mẻ lẫn vị chát cứng trên lưỡi.

Các lỗ chân lông phập phồng, da căng nở như mặt đất ướt mát.

Vào giờ này các góc đường, các bóng tối có thể phục gác rộng thênh thang. Tôi không ngại bị chặn xét, làm rắc rối. Hai người cảnh sát vận sắc phục mẫn phiến, đạp xe ngược chiều trở về đồng ở khúc quanh cuối dốc. Tôi đi trên lề rộng, cỏ còn ẩm sương. Những ngôi biệt thự ẩn sau vườn cây rậm còn ngủ kỹ.

Trong quán chệt sáng rõ còn sạch sẽ, tôi gặp bầu không khí chung đặng ấm áp xa xách đã lâu ngày đám bình dân đi làm việc sớm, thông dong nhảm nháp bữa điểm tâm. Người đàn bà, có lẽ là một bạn hàng đi chợ xa, đồ cà phê ra đĩa cầm muống ngoáy uống xì xụp. Bà ngồi chung với người đàn ông có lẽ là tài xế của chiếc xe vận tải đậu trước quán. Toán lính kích đêm đều trở về mệt mỏi nặng nhọc tháo bỏ súng ống, quân trang liệng ngay trên lối vây quanh một bàn tròn lớn ở cửa. Họ nói với nhau những câu ngắn ngủi về tiếng vang lớn rời rạc buông những tiếng cười bất ngờ. Viên Chuẩn úy còn trẻ, mặt mày thư sinh, dòm quanh quất, lâu lâu mỉm cười phụ họa với bọn thuộc hạ lẩn lút quyền hành. Một lúc hắn nhìn tôi, nhìn quanh mặt tôi, nhìn từ đầu xuống chân lơ đãng mời thuốc hút. Tôi

đoán chừng kẻ lạ đang nghĩ gì? Tôi là tên trốn lính, hèn nhát và sung sướng và tự do. Hấn đang ghen tức, bực bội trong bụng. Tôi hèn nhát, phải có sao, và tôi sung sướng. Sung sướng. Buổi sáng nay tôi đang sung sướng đây.

Tôi dòm trả hờ hững, nhột nhạt, xong quay mặt vào tấm gương soi bên tường. Trong ánh đèn chiếu như bóng bị che bớt, hiu hắt, chiếc đầu bù xù, hàm râu lởm chồm xuất hiện hẳn rõ dấu tích của đêm mất ngủ. Những mảng da trống trải trắng bệch thiếu ánh mặt trời, lớp da nghe như non mỏng buồn bã. Tai còn nghe cả hốc trứng đào, những đám bông nhỏ xíu đâm mọc. Cái khuôn mặt tôi phải mang theo, bập bênh như sọ dừa khô trên dòng nước bản, chỉ trĩu nặng giấy lát rồi quên ngay.

Tôi buông theo sự mơn man êm ái của ngày đang rạng, nâng cao mặt đường lộ như căng thẳng dưới sức chuyển động của xe cộ vùn vụt vào thành phố, tôi buông theo đà trôi của một dòng ý tưởng khác cuốn những bước chân vô định hướng, lôi cuốn theo niềm hân hoan yếu nhược tuôn chảy như dòng máu độc hôi tanh lợm giọng...

Tôi rời quán ăn sáng. Bây giờ trông như bãi sinh mệnh mông trên đầu. Gió đượm bụi nước. Một quãng da mặt tôi ướt lờn nhờn, mồ hôi riu riu quanh vòng ngực. Trong thân tôi bật vang khúc hát trẻ trung. Những câu hát của riêng tôi, ngày mới lớn, tự đặt ngô nghê vô nghĩa, biến cái âm vàng cầu cả một thời của người ngoài thành của mình. Của mấy mình, của *tôi, tôi, ôi tôi ơi...* Tôi lớn lao, tôi mệnh mông như bãi sinh cao tít kia đang dần tan phẳng như mặt hồ nhẵn. Tôi đã chết, quả thật tôi đã chết. Những câu hát như những xác lá vớt được trên dòng nước lặng lờ.

"Này em... em biết chẳng? Em biết chẳng là em biết chẳng? Anh chẳng biết, anh không buồn biết. Ôi những hào hùng này, hào hùng xưa. Ôi anh và em và em trong chiều hôm ấy. Chiều hôm ấy, ấy chiều hôm mai, người đã quên để người khỏi nhớ. Ôi nhớ làm chi phải không em? Chúng ta có những ngày đầy trước mặt, những ngày hoang vu mọc đám cây cành bối rối. Chúng ta cười vang, cười vỡ trắng tà. Chúng ta nắm tay chạy đùa trên đường không lối. Ôi a... Ôi a... chúng ta... chúng ta trong lời hát bay, bay miết đến tương lai. Ôi a... Ôi a chúng ta chúng ta".

Chúng ta. Chúng ta ơi. Chúng ta còn đau đó chẳng? Tôi lim dim mắt, mi rung rinh trắng xóa. Da tôi cũng trắng bệch, bệnh hoạn. Nhưng tôi hát thầm thật to. Âm ba xô tuôn như những luồng sóng ngầm chấn động dữ. Miệng tôi khép chặt như miệng hến. Chân tôi được đẩy tới, đẩy tới mãi. Ta đang điên đây chúng ta ơi. Cần một bàn tay nào nắm giữ lại, siết chặt lại không tôi bay theo buổi mai này mất ạ.

Buổi mai này, buổi mai kia bay mất rồi lộn trở lại. Như ta vẫn còn đứng đó giống một pho tượng. Mặt biển lặng, cồn cào và trời rạng ỏi. Rừng sau lưng động hoang. Con đường đất im tờ heo hút. Những tảng đá đen chổng cheo leo bỏ hoang trong đám cây cỏ. Đã đứng đó một lần trong buổi mai kia nay đang trùng khắc lên trong khe hở. Tôi muốn đi một mạch đến đây, đến chốn ấy, làng ấy như con đường trải trải ngút uốn lượn không dứt. Con đường mất tích trong bờ bụi, chợt thấy lại giữa một vùng chưa hề đặt chân đến. Đâu để thấy lại con đường thấp thoáng đó là của những bàn chân nào.

Tôi vẫn bước, cứ vẫn nhìn thấy mình bước.

Nhìn thấy cảnh vật trên con lộ chên vênh. Nhà lẩn thụt dưới các mé trũng. Tôi không thể dừng. Sao vậy? Hãy quay lại, hãy quay lại không ai giữ bên cánh tay đau. Chỉ có thể có sự vỗ chụp tàn bạo. Này anh kia, cho coi giấy tờ cái coi. Giấy tờ, lệ lên. Căn cước. Hợp lệ quân dịch... A lê, mau lên anh kia, anh kia. Anh đứng chỗ này. Đợi đó, đợi đó rồi mời anh về... Quay lại, quay lại đi. Tôi đã chết, tôi đã hát, tôi hèn nhát, tôi bước. Tôi đau đớn. Tôi kỳ cục. Tôi đang bị đẩy theo nỗi đau kỳ cục, đau của trời rạng đông. *Maldoror mal d'aurore*. Tiếng cười quái quỷ, mệt, bắt mệt.

Nhưng này hãy tưởng tượng. Buổi mai mới nguyên như màu lá rợn rợn. Bàn tay mơ màng nào khoác bên. Và chúng ta đó. Có chúng ta. Chúng ta bước đi và người khác trông ta. Chúng ta đi trên đường này dẫn xuống lối ấy. Tôi tưởng tượng mọi người đang đi bên như thật vậy.

Một người. Một người tình. Người tình xấu như chiếc bóng chẳng hiện hình. Bao nhiêu năm nay, tôi không yêu ai không ai yêu tôi. Tôi chỉ yêu tôi phải không? Tôi yêu sự trợ trợ, sự tưởng vọng, yêu những ý, những lời, những hão huyền, cực nhục. Tôi yêu cái đáng

dấp tôi phóng tới, tôi đuổi theo, tôi nhào lộn, tôi quay cuồng chụp bắt. Em, em ơi. Tôi thường kêu gọi âm thầm, kêu gọi thành tiếng trong cô độc, kêu một tiếng vầy thôi, tiếng không dùng đến và sợ quên. Vầy thôi em. Em không là ai, không mặt mũi không xương thịt nhờ nhờ như đám khói lạnh trên đỉnh dốc, dưới chân dốc, em chỉ là một âm vang chợt dậy, chiếc bóng của âm vang. Vẫn chỉ vì những buổi mai tách lẻ, đào những miệng vực trên lối bước.

Tôi đứng sau cổng trường đóng chặt, trên sân đất rộng bừa bãi những dấu tích của đám đông tụ họp sôi nổi suốt một đêm bị vây hãm ngăn chặn không lối thoát. Đám đông đã tản thưa, biến dần hồi nào và khi trời sáng chỉ còn chưa đến phân nửa lặn lóc, ngổn ngang trên các hành lang cao. Ngoài đường kẽm gai rào, lính nhảy dù ngồi bó gối rải trên hè đối diện.

Tôi nhìn con phố chết, nền trời ử ê, muốn leo rào ra ngoài nhưng rồi đứng chết trân ứa nhòa nước mắt hết sức lạnh nhạt. Người khô như xác mía ép. Chưa bao giờ tôi cần một hơi thở ấm chưa bao giờ tôi thèm nhìn một gương mặt ở ngoài ánh sáng ngày nhem nhuốc đến như bây giờ.

Gương mặt bình thường không hoen ố vì những miếng đêm đậu bám khó tẩy rửa. Gương mặt của cõi khác, cõi nhiều người phải sống, cõi tôi muốn thoát để được quay về. Khi một người bạn gái chợt hiện sau lưng tôi đã tưởng gặp tiếng vọng đáp xa xôi giật đến. Tôi không dám quay đầu, tôi bám lấy thanh cổng sắt có ngạnh cứng trông thẳng. Tôi đã liệt trong cơn bàng hoàng chấn động đến ngộp. Buổi sáng rơi lả tả trong mặt mờ đục. Nàng là chiếc bóng phía sau tôi chờn vờn như cây lá, tôi ngó thấy, ngây ngây váng vất trong những rung chuyển ngầm giấu thâm sâu. Tôi bập bờ, mờ ảo như nàng và tôi tưởng chúng tôi đang tỏa hút lẫn nhau bằng những luồng tín hiệu lập lờ gửi gắm. Như Orphée chẳng dám ngoái trông bóng hình Eurydice, em sẽ ra hư không?

Đêm tối đã vượt qua những địa ngục để gặp nhau em nhớ không? Nhưng còn kinh khủng nữa là chính em đó, em phải ngậm câm. Eurydice cũng không thể cất tiếng kêu một tiếng kêu nào sẽ khiến Orphée tức khắc tiêu tan giữa lớp ngày ra tối. Em, em hiểu không?

Người bạn gái lên tiếng hỏi, tôi đã nhàu nát thảm hại. Nàng tưởng bắt cây qua vực cách, nàng đâu hiểu nàng đang bước trên bầy sục. Tôi bắt buộc phải quay nhìn nàng, bắt buộc phải mở miệng không thể khác. Tôi nhận ra nàng hồi đêm giữa đám đông say sưa giận dữ, nàng đã cười điên dại như đang chơi một trò đùa thú vị, suốt đêm tôi đã theo dõi bóng nàng, tìm hết cách để gần nàng nhưng nàng thoát hiện, thoát biến khó theo. Lúc này nàng hiện hiện kẻ sát tôi và tôi đã biệt tích. Tôi còn đó và tôi biệt tích rồi. Nàng mặc chiếc áo dài màu tím. Nàng bỏ tóc xoắn. Nàng mỉm cười thân mật. Đôi mắt nàng ướt đen lặc lợng. Vàng trán nàng mỗi mệ, bơ vơ. Những ngón tay dài đưa lên vuốt tóc xanh như đọt cây hơi run. Gương mặt nàng ngửa cao như đang trông lên tòa nhà cao phía xa.

Người bạn gái hỏi làm cách nào thoát ra ngoài. Người ta đang chờ đợi gì, mình đang chờ đợi gì. Chừng nào người ta tấn công vào, người ta sẽ đưa mình đi đâu. Mình sẽ ra sao cuộc tranh đấu này... Anh thấy thế nào. Tôi đáp như liệng các cục gạch không nhắm đích, đáp bừa bãi về đằng trước chạy thụt lùi trước lớp người ủa đuổi. Thoát. Sao lại thoát. Chị ấy ở lại đến cùng, mình mình phải ở lại đến cùng không thể khác. Cớ sao lại bỏ cuộc. Hồi đêm chị có thể trốn đi như người khác. Chị không trốn. Bây giờ ngày đã mọc, mặt ta đã hiện rõ. Người ta chờ gì mình, còn chờ gì nữa, chờ xem. Ai cũng bắt buộc phải chờ xem những giây phút này. Chị sẽ hiểu mình đi đâu, mình ra sao, cuộc tranh đấu này thế nào... Tôi đáp bừa bãi, không kịp dừng, và ẩn thật sâu trong trận bưng bít của lý luận của thuyết phục, đầy những kẹt ngách khúc khuỷu giảng bầy.

Tôi nghiêm trọng, tôi cứng rắn như đá tảng. Tảng đá trần trụi phô dưới bầu trời càng lúc càng ử dột.

Giả như lúc ấy người bạn gái đã hỏi anh thấy buổi sáng nay bản thủ thế nào, có lẽ tôi đã khác, nàng đã khác. Nàng có thể nhìn thấy những mảng tường, những mắt phen hoen rỉ, những gương mặt nhếch nhác trong những bộ quần áo xẫm màu đất. Nàng có thể nhìn thấy chửi, bởi trước sau nàng vẫn bị cầm ở đó. Nàng có thể nhìn thấy bộ dạng xốc xếch của chính tôi hay của chính nàng, bộ dạng thừa thãi vât vường đã xé rách đêm tối qua để trời lên trong ngày tới. Giả như nàng không nói gì hết, chỉ hé miệng cười, nụ cười thoáng như sắc trời chập choạng buông phủ, như rèm che gương

mặt thảm hại của chúng ta. Tôi chẳng hiểu sao nhưng tôi biết lúc ấy chúng tôi cần điều ấy.

Giả như... Giả như... không bao giờ có những giả như. Chỉ có những thời khắc đó chìm ngấm, dềnh nổi như bóng mây trên mặt đầm hiu hắt. Tôi đã ngồi dưới hầm tối trông qua song sắt lên khoảng sân ngoài. Căn hầm là chỗ chứa vật liệu của một trại binh rộng. Chính tôi nói với người bạn gái, vẫn người ấy, chị thấy buổi sáng nay không. Buổi sáng lý ra mình mơ màng trước những vách tường êm đềm. Vậy mà mình ngồi đây. Buổi sáng mà phải nhìn những đôi giày ống nặng nhọc qua lại, những mặt nhìn mặt, đất dưng cao hơn tầm mắt và nghe, chị nghe xem... Máy ông chính trị gia bị nhốt chung tề chỉnh trong mọi bộ tịch đứng ngồi, mọi giọng điệu kiểu cách. Họ đang sống, cố nhào sống những ngày sắp tới. Người bạn gái không nghe thấy gì hết, nàng nhô lên bám theo đám người lớn, nàng thụt xuống trong những mơ tưởng có sẵn. Tôi riêng lẻ trong góc, suốt buổi thăm thì kêu em, em ơi. Em. Tôi không thể yêu ai, không ai có thể yêu tôi, tôi chỉ hiểu thế.

Buổi sáng nào thức giấc lạnh ngắt không tiếng chim chóc. Những buổi sáng cao nguyên mặt đầm bát ngát, những ngọn đồi quanh quẽ, những lối mòn không dẫn đến chốn nào, tôi đã co rúm, kinh tởm luồng hơi bốc tỏa từ những kinh tởm luồng hơi bốc tỏa từ những con người yên ổn hài lòng về lẽ cao cả.

Những luồng giá băng tanh tươi ghê gớm thổi trong các hang hốc thối tha. Em hiểu không? Đó không phải là hơi ấm, đó không phải là hơi đồng loại. Người bạn gái không biết ở đâu, không ở chung cùng đám bị giam cầm và tôi lại thấy nàng mờ ảo, điên dại như trong đêm canh thức.

Gương mặt người bạn gái lẫn biến sau những buổi sáng chập chùng thẳng thốt. Mỗi buổi tối mở mắt banh căng không chớp cho gió buốt như mũi kim châm tê nhòa sự xúc động; mình chẳng còn gì ngoài sự xác xơ bất tận. Tôi treo mình trong chân không tênh hênh hay mù đặc, tưởng mình là luồng sáng, tưởng mình là đêm đen, tưởng mình là đỉnh cao, tưởng mình là vực hút... Tưởng mình khuất, tưởng mình đầy. Tưởng... tưởng... em có hiểu như thế không? Tôi có thể reo mừng ngốc ngếch bảo mình nhập thần, tôi có

thể hân hoan ngu muội bảo mình đã nhập trong cõi rung thuần khiết của tử sinh, của càn khôn trong một sát na thu gồm vô kiếp tục. Gởi rung trống hoác không bến bờ. Ôi những thứ gọi là có không, không có. Tôi có thể điên như bưng tỉnh rạng rỡ, như đày thung lũng chợt khoe đóa hoa đỏ ối sau một màn sương.

Nhưng tôi buồn, tôi cúi nhìn tôi buồn, buồn thảm vô cùng, buồn muốn chết. Em không liều, em không tài nào hiểu. Tôi phải treo buộc những gì còn là tôi vào một âm thanh nào đó, âm thanh trống rỗng cũng được. Em là một âm thanh, một cõi rung.

Tôi chọn thế. Cõi rung nào chẳng như cõi rung nào. Em. Em tôi gọi ra thành tiếng bên tai tôi, trong hồn tôi và những gì không thể gọi ra nổi cũng như nhau thôi. Tại sao tôi ngập trong cõi kia mà không ngập trong cõi này? Em đây, em vơi, em tối, em rạng, em đơn thuần, em ôm ấp, em gần kề, em vời vợi, nào khác gì. Gương mặt này soi kè, vẫn soi kè, nếu trông xuống dòng suối và đều tiêu tan như bóng nước bỗng rung rinh. Nào khác gì? Không khác gì, không khác gì đâu.

Tôi không muốn làm người điên. Tôi không muốn chứng nghiệp cho một lẽ đạo. Tôi tầm thường, tôi hèn mọn, tôi mênh mông bát ngát, tôi chật hẹp chen chúc, tôi chỉ là bóng dáng một lớp sóng, dật dờ khốn nạn như đêm qua, như ngày qua.

Nhưng tôi còn buổi mai này phải bước tới, đi hết đến cùng trên đất, có thể bay bổng chơi vơi, nhưng tôi đã chết, tôi còn kêu. Em còn nghe thân mình bốc nồng hôi khai, tôi hít mạnh ngửi như con thú liếm vết thương, xót xa buồn tủi: Em. Em, tôi tưởng hoài đến một ngày nào, đến một ngày nào em bắt buộc phải biểu hiện như buổi sáng trên một gương mặt bỗng nhiên thân thiết vô ngần.

Tôi dừng bên mép lộ. Dãy nhà bên đường đã dứt. Con lộ uốn quanh chạy ngang một cánh vườn cao su già. Khởi vườn cao su là vùng thấp, nhiều đồn trại nằm dưới chân dốc cầu. Con sông lớn, nước màu lục không thể đến gần vì các căn cứ quân sự vây hết. Ở đó buổi sáng hoang dã lên đên không giấu ẩn trên mặt sông dài, trên đồng ruộng bị khai quang. Ở đó ngày như thể đêm chuyển màu và thay những tiếng động.

Xe ra vào thành phố đông, nhanh hơn trên quãng vắng này. Tôi đi xuống con đường đất bên dưới. Con đường trải sạn đỏ khô ráo men theo bờ nước dọc theo một dải đất có bờ rào nhưng bỏ hoang. Quanh các gốc cây không người chăm sóc, cỏ mọc lan um. Tôi bước rồi theo tiếng lạch khua vọng lại. Một chiếc xe bò lăn bánh chậm chạp tận sâu trong xa không nhìn thấy khi những luồng gió cuốn theo tốc lực xe trên cao mờ tỏ, tôi đến khúc rẽ của con đường đứng cạnh bụi tre xào xạc. Đất thụt xuống thấp hơn, con đường hẹp lại, lại tuôn mát tầm mắt. Không thấy bóng nhà cửa.

Buổi sáng khoác che lớp lá cỏ rậm rạp xanh mướt mới mẻ. Sự dịu dàng hiếm hoi lay động tâm thần như một mùi hương lạ thắm. Mỗi bước tới gia tăng cơn hoang mang bụi ngùi. Tôi đó, tôi bước một mình, đi trong trí tưởng một hình bóng có thể chẳng bao giờ hiện thực. Không phải một hình bóng. Vô vàn ý tưởng. Những ý tưởng tạo thành tôi, những hình bóng trực xuất tôi từ cõi này sang cõi khác. Những cõi chập chùng hỗn độn thúc phá triệt hoạt lẫn nhau. Tôi đi tôi lảo đảo, lặng thinh, âm u những tiếng dội chan hòa.

Tôi thêm được tiêu hoang những giây phút mộng lung cả quãng đời còn thừa sót không luyến tiếc, bunn xỉn vô ích như bao lâu nay. Tôi sẽ dắt tay em đi trên con đường khuất tịch này. Tôi sẽ thử tập nói những lời người ta thường nói trong trường hợp tương tự.

Những lời bay rụng lượn lờ như những lá tre khô dầm dưới gót. Nào có gì đâu phải không em? Tại sao tôi không thể dễ dàng như mọi người? Mọi người sống dễ dàng phải không? Tại sao tôi tự giam chết tôi trong lòng cũ những ngày ơ thờ bám chặt vào những chấn song lạnh lẽo mơ màng, những chân trời hoang vu không thấy tới. Tại sao tôi không ngừng nhìn mặt những người đã gặp? Mọi gương mặt có thể đồng dạng nhưng không thể chỉ là những vết bóng mờ in trên dòng nước.

Tôi leo lên một lối mòn ngang qua bãi trống có những ngôi nhà cũ đùn mồi, tiến sang phía vườn cao su. Tôi ngồi nghỉ dưới một gốc cây đầy sọ khô, trên lớp lá chết trải đầy. Con lộ liệm trong các hàng gốc xiên với những bóng xe biên biệt. Phía ánh sáng chiếu tới là bờ sông. Trời nắng non tôi chớp mắt thông dong tưởng như mình đã lột xác, bắt đầu sống một ngày hoàn toàn không còn dính líu đến cái ỏ

chui rúc trốn tránh toàn những mộng寐 và hư tưởng. Dường như tôi ngủ đó, chập chờn đợi tiếng bước xào xạc của một người đến gần bên ngồi xuống tựa vào mình cùng yên lặng. Dường như tôi đang đón đợi kẻ tình nhân. Tôi đang yêu, nồng nàn và say đắm như hơi gió lùa trên mặt. Tôi đang yêu. Tôi yêu ai?

Sự im lặng tràn đầy nôn nao. Trong vườn cao su rợp mát, tiếng động lẫn lút. Tiếng chân đi lên từ mạn bờ sông. Ít nhất hai ba người. Hai ba đứa trẻ tản theo các lối khác nhau.

Chốc chốc, nổi tiếng reo gọi ngắn ngủi như tiếng cành cây gãy. Những bước chân chạy xa khuất, vòng vo tận phía bên kia vườn. Chúng nó rượt nhau quanh các gốc cây, cười ngất. Những tiếng cười khua buồn, bốc tôi phiêu lãng trong buổi sáng bay cao ngoài khu vườn. Một lát tôi nghe tất mọi thứ tiếng như đám trẻ đã biến mất, con đường đất tôi đã bỏ ngang trôi thăm thẳm theo những trận gió nặng lướt thướt. Trên tay tôi những con kiến đen bò lên xuống quanh quần cù nhột. Tôi lim dim tưởng đến sự mơn man của bàn tay đàn bà dịu dàng.

Tôi chợt phát giác mấy đứa trẻ không bỏ đi. Chúng đang núp sau các gốc cây, rình rập tiến đến gần tôi. Chúng ra hiệu cho nhau thận trọng chọn tôi làm mục tiêu, làm mối liên lạc cho trò chơi của chúng. Có thể là trò chơi, có thể là trò thật, nếu tôi không hay biết. Bọn trẻ lam lũ thả rong trong xóm làng, bọn chó mèo gà lợn.

Một đứa bạo dạn ra khỏi chỗ ẩn lom khom làm như đang mót củi để quan sát. Thằng bé ở trần bần quần xà lỏn đen mắt dáo dác. Chúng mót củi thật rải rác giữa các hàng cây có những đồng cành nhỏ, xép vụn.

Ông căng gầy guộc lấm sình đến gần đầu gối. Có lẽ phía dưới trũng kia chúng đã lội qua mương để vào vườn. Anh ơi, anh làm gì ở đó vậy? Thằng bé gọi, quay dáo dác trông hai đứa bạn. Anh ơi. Anh ơi, anh ngủ hả? Nó ngồi xổm, lét đến gần, kiễng chân, hai tay khuỳnh theo kiểu thể dục. Tiếng chân chạy lạo xạo từng quăng ngắn.

Tôi tính đợi mấy đứa trẻ sắp kề sẽ bật mình lên ứ rên cho chúng hết hồn. Tôi sẽ bắt chúng nó đùa thật sự cùng với tôi. Nhưng tôi bỗng nhìn xuống hai cánh tay trần trắng hếu, nổi gân xanh của tôi và con

kiến đen to hếch đôi râu dài ngửi không khí, và tôi không chịu đựng nổi sự căng thẳng bất thường trong tâm trí. Ba đứa trẻ nhỏ kêu lên những tiếng hiệu như chim hót càng kích động mạnh. Tôi không thể chờ đợi hơn nữa, nhồm lên quát: Không rờn với tụi bay nghe. Thằng bé lộ diện dùn người xuống nhe răng cười, hai đứa kia nín khe sau gốc cây.

Tôi đứng dậy phúi rác bám trên quần áo, gườm gườm. Thằng bé nghinh đáp: Tụi tui làm gì chú đâu. Nó cũng đứng thẳng người lên, tay cầm cành có lá đập vào thân cây như rũ kiến.

Nó không tiến tới nữa và đi ngang luẩn quẩn. Tôi biết mình vừa đập vỡ một món gì, tiếng kêu rơi loảng xoảng trong đầu. Buổi sáng vỡ ra thành nhiều mảnh sắc nhọn như những tia nắng xuyên lỗ trên mắt lá dày cao.

Những tia nắng còn tươi non hòa theo màu lá, chấp chới trong mắt hoen ướt hồi nào không hay. Tôi khóc đó ư? Sao kỳ cục vậy? Không, tôi chắc không phải. Những giọt nước mắt sống, lăn tràn. Đứa trẻ khốn nạn thảm hại phá khuấy tôi.

Đứa trẻ nhập nhòa biến hiện trửng rờn một mình trong mắt tôi đây, trong mắt sâu thẳm nữa, con mắt như lỗ huyết đào, tôi cố lấp cho nó chết. Trời ơi, đứa trẻ nhỏ ở trong tôi. Tôi muốn bóp mũi nó cho nó chết nốt. Bao nhiêu năm nay tôi vui chôn nó, không để nó hiện hình. Hiểu không?

Đứa nhỏ hoi hóp, tôi đã tưởng nó nằm im tan rữa theo thời gian, nhưng rồi nó cựa quậy. Đúng là nó cựa quậy. Nó cựa quậy trong đêm qua, nó cựa quậy giữa buổi sáng nay. Buổi sáng này, buổi sáng kia, buổi sáng nọ là của nó. Của nó. Tôi bị nó dẫn dụ chẳng hay, nhưng tôi thề tôi không nhắc đến nó. Không bao giờ tôi muốn nhắc đến nó.

Đứa trẻ đột nhiên cười phá khi tôi quay đi. Tôi tưởng như đằng sau áo tôi bị buộc một mảnh giấy lủng lảng vẽ hình bậy bạ. Có lẽ mấy đứa trẻ đã trông nhìn sắc diện tôi và cười. Thằng nhỏ ở tôi không chịu nổi tiếng cười châm chọc ấy, tôi cũng không chịu nổi. Nó muốn được trợ trợ, gườm gườm như vị anh hùng đầy sát khí trong buổi sáng của riêng tôi. Tôi bước chậm, tiếc chỗ nằm yên tĩnh, tiếc trò

đùa nhả nhót mắt dạy độc ác. Trong vườn kia mấy đứa trẻ reo hò chạy mạnh chân thoải mái, đã đuổi được những kẻ lạ lạc lõng đột nhập vào chốn riêng của chúng. Có phải không? Tít tận cuối vườn vọng đến tiếng hét đuổi của người lớn. Bọn trẻ đáp lại bằng những tiếng la riếu cợt. Chúng vẫn dăm quanh các gốc cây, tỏ vẻ tự do bất kể hơn.

Tôi xuống đến con đường đất đã hoen nắng sáng. Nước mắt tôi khô mau. Em hiểu không? Em hiểu không, tôi đau khổ đến chừng nào. Tôi không thể quay ngược trở lại con đường mình đã rời bỏ, tôi không thể nhập bọn được nữa. Đầu óc tôi sáng rõ như lớp men nắng trên đường làng. Con đường lặng thinh cô quạnh lạ lùng như trong cõi mộng. Chỉ có hình ảnh hiện phôi bày và bản bật mọi âm vang của bất cứ thứ đời sống nào. Trên vườn bọn trẻ cũng nín tiếng. Có lẽ chúng đang trốn ẩn, đợi người trông vườn tìm tới sẽ mở cuộc rượt bắt huyền ảo. Tôi dừng lại dưới bụi tre lẳng chờ những tiếng huyền ảo sẽ vắng xuống. Nhưng tôi hoài công. Có lẽ bọn chúng đã lần ra mé lộ và cuộc chơi của chúng diễn ra khuất hẳn tầm nghe ngóng của tôi.

Tôi thả chân theo lối dốc trũng. Hai bờ đất vòng nổi dâng, mặt cát mịn ướt. Một con sáo đen mỏ vàng đi lại nhớn nhợ trước mặt, nhảy nhót không một chút hốt hoảng khi nghe động.

Tôi tiến thêm sâu vào vùng xa lạ và một lúc nhô lên theo con đường đã đến sát một mé lạch giăng kín dứa nước. Qua đám dứa, sông đầy nước bập bênh ở ngoài dưới trời nắng. Con đường đang đứng đặc rần vững trải như một bờ đê mở về hai nẻo. Bên phía trái, tôi có thể trông thấy nóc chòi canh đứng cao với bao lính gác ngồi trên một cây sà bắc ngang thành chòi, đầu người lính khuất sau mái sụp, phía mặt những mái nhà rải rác giữa các bụi cây. Có lẽ tiếng lạc của cỗ xe bò hồi nãy ở bên phía này. Trời đang bị đẩy cao, nhẹ hẫng theo nắng. Hơi thờ của tôi dường như cũng đang sắp bay khỏi mình mất!

Tôi biết sắp đến lúc cơn rã rượi sau một đêm bám riết dìm mình xuống tận đáy cùng của thẳng thốt nặng nhọc. Nắng sẽ còn lên cao mãi, cao ngút như một đám cháy, thản nhiên và mắt sẽ tối sầm bùng bít. Mọi cử động lia tách, ngu ngơ như con múa rối bị giật. Con múa

rồi có những nụ cười, nét nhăn nhó, dáng điệu nghiêng ngửa, trên một sân khấu thu nhỏ trước những đôi mắt ngược nhìn của một đứa trẻ duy nhất. Tôi đành ngồi bệt xuống bờ cỏ. Trong những kẽ lá dứa thỉnh thoảng hé lộ một chút ánh sáng còn trắng của một miếng trời thấp xa. Chút ánh mập mờ giữa rừng cây che tôi mặt trước như buổi mai còn thừa rớt, như hơi thở bắt đầu ấm nóng chờn vờn trong miệng và ngoài lỗ mũi.

Tôi đành ngồi đó, bỏ mặc đứa trẻ và người tình ngồi hai bên. Đứa trẻ khốn nạn, mặt mũi u ám già cỗi như trái ổi héo. Tôi không khi nào muốn trông thẳng mặt nó nhưng nó cứ áp dính vào má tôi, banh mở mắt tôi bắt nhìn. Tôi nhìn nó và nó nhìn tôi. Chúng tôi trừng trừng ngó hoài. Tôi thường bảo: Không phải lỗi đâu mày. Người ta không thể sống con nít hoài, mày hiểu không? Coi kia, mày hãy coi xem người ta như thế nào. Tao không rợn nữa. Tôi đâu có rợn, tôi nghiêm trọng, tôi muốn sống mà. Muốn sống. Muốn sống em hiểu không? Nhìn tôi coi, tôi muốn sống, tôi không đùa. Không ai bảo mày đùa. Mày quấy rầy người khác thì có.

Sự hiện diện quấy rầy, mày cựa quậy, mày không chịu yên, là phẳng tờ, là chìm ngấm, mày hiểu không? Mày không chịu lặn, mày cứ trôi cái mặt góm ghiếc, cái mặt ngoác ngoéo tối tăm, ngộp chặt như địa ngục. Mày lẳng nhẳng, lẳng nhẳng hoài mày hiểu không? Em, đứa trẻ không chịu hiểu gì cả, nó bắt cần, nó đáng ghét và nó đáng thương.

Chính nó, chính đứa nhỏ bị hất hủi, bị xô đuổi, đứa nhỏ hèn kém bạc phước cố ngoi ngóc không để cho tôi yên. Nó đeo dính cứng theo tôi không buông rời. Tôi lại gọi: Em, em. Gọi không thành tiếng rồi mất. Tôi trở khô dần như lá phơi ngoài nắng. Em gần bên đó phải không? Nhưng tôi không sao nhìn. Ồi người tình không mặt mũi rõ ràng. Người tình có muôn vằn mặt mũi như đám đông. Và tôi ở trong đám đông ủa vỡ hỗn loạn giữa ngày tháng tuần tuột. Tôi mắc chứng tật nguy hiểm, tôi biết. Tình yêu bất khả, tôi không có một chút tình yêu nào. Tôi không thể si mê rồ dại dù tôi muốn cách mấy.

Tôi mừng tượng đến một bóng dáng có thật để níu kéo mình ở lại, ở lại đây. Đây, chốn này, lúc này. Bóng dáng người đàn bà thấp thoáng đi dưới ngõ xóm lúc nửa khuya về sáng.

Trăng ướt lạnh, soi ánh trên những mái tôn. Cô ta dừng bước trước cửa nhà, ngược mắt trông lên cửa lầu. Nhìn từ cao dáng cô thấp ngắn bé nhỏ như bóng đen in trên mặt đất. Cô ta đứng rất lâu không nhúc nhích cử động, có lúc bỗng nhòa như ảo ảnh.

Cô hy vọng người nhà sẽ thức đúng lúc, tự động mở cửa đón. Cô ngập ngừng không dám cất tiếng gọi, e ngại tiếng vang của mình. Cô sửa soạn tâm thần để trở về với đứa con, với cảnh bình lặng của xóm, cô phải hòa nhập. Tôi đứng dưới chân thang như tên ăn trộm rình mò. Chó tru dài kinh khiếp bên sân hàng xóm. Người đàn bà ấy trong những ngày tôi phải nhốt mình là người độc nhất thân cận. Tôi dòm chừng giờ đi, về của cô ta.

Tôi nghe ngóng bước chân chuyển động của cô ta. Như một trò giết thì giờ trong căn gác biệt tịch như chiếc lồng.

Em, em hãy cười, em hãy dịu dàng, em đừng tuyệt vọng, em hãy yêu, em hãy nhớ... Hết thấy, với hết thấy. Em hiểu không? Tôi thăm thì, như nhiều lúc tôi thăm thì, tưởng mình đang đi lại ở bên vách kia. Tôi yêu em, tôi yêu đứa con của em. Tôi cúi nhìn xuống, nhìn xuống đứa nhỏ ngủ say trong khi em vắng nhà, trong khi em đi cùng người đàn ông khác. Tôi ru nó bằng những trang sách quái gở tôi thường đọc.

"Này đây, em biết không, bữa nay là ngày để yêu và để chết... Này đây chẳng còn nụ cười nào, chẳng còn đóa hồng nào, chẳng còn đứa trẻ nào... ngồi xuống đây trên phiến đá mòn như ước mộng, em nhớ không. Ôi, em đứa trẻ già nua như những ụ rơm ngoài đồng... Ngoài đồng kia mọi trò chơi đã trốn biệt, em sẽ chạy một mình, chạy một mình trên dãy đồng ruộng bị lỗ chỗ bom đào... Ôi thời gian, thời gian như đứa trẻ chơi đẩy con cờ vuông, quốc gia của một đứa trẻ... này đây em, anh muốn chắt đầy cho ấm trong giấc ngủ những kỷ niệm em phải mang theo... cứ nhớ đó là một ngày để yêu và để chết... để sống và để chết".

Dị hợm như thế đấy. Đứa nhỏ tóc trắng mượt, nhe hàm răng sún, thơ thần giữa bày trẻ hàng xóm, nép bên bờ rào, tránh những cuộc chơi tán loạn, đứng ngoài vòng gương mắt trông kẻ khác nô đùa.

Đứa nhỏ co rúm người khi tôi đứng đến nó, vùng vằng quyết liệt từ chối mọi săn sóc âu yếm khi tôi khế bảo: Mẹ con không về, con biết không. Con đừng sợ... Con đừng sợ gì cả, con đã lớn rồi. Và mọi người đều yêu thương con. Đứa nhỏ ré khóc, tôi đau buồn, tôi hân hoan, tôi giận dữ, tôi hiền từ. Tôi đã tưởng tượng một tình yêu như thế, lúc này, lúc khác. Sao lại không?

Sự bất lực như hơi giá lạnh trườn quanh thân cây gầy. Tôi yêu em, tôi yêu cái bóng của em, cái bóng của em chiếu trong tôi. Chiếc bóng mỏng manh lung lay như ngọn nến thấp trên gian gác khi bị cúp điện.

Tôi chỉ thấy trong chiếc bóng ấy, gương mặt không sao rõ. Thỉnh thoảng người đàn bà bắt chợt thức sớm cùng chị người làm mang quần áo ra giếng giặt giũ. Trong yên tĩnh mát mẻ, tiếng càn trục quay, tiếng nước xối chảy kêu, tiếng cười giòn cô chận và lời thầm thì to nhỏ như đám lá cao ngất còn mờ tối vừa thức. Chưa một lần tôi nhìn mặt cô ta.

Trong sự ù điếc lên đên của tâm thần, những mảng tóc dày lập lòe trôi như những dề lục bình trên dòng nước đục, chiếc bóng chìm mất, trong xoáy nước rạt rào dưới màn trời đêm lặng tờ đang thấp sáng trên mi mắt trĩu nặng nhưng trong tôi đen đúa rợn rùng. Tôi quen biết chỗ đang ngồi ẻo lả như ngọn lau già bên bờ sông mệnh mông. Tôi nghĩ tôi đang ngộp dần trong lúc này, lục trôi giữa những lượn sóng của trùm một cơn tình vồ vập đẩy băng thân xác và trí tưởng. Và giữa đó tôi vẫn trông thấy những đóm đỏ ối nổi lặn trong bụng xa như những mặt ghé gần phà hơi thở nóng hổi như bề lửa. Và gió thổi buốt trên vòm quanh cù lao đang tan rữa, sắp mất tích. Và tôi, rỗng tuếch như một khe sáng.

Khe sáng đâu đây nhờ nhờ như sữa loãng, có lúc rực cháy phần phật theo gió lộng thổi.

Tôi choàng thức. Tiếng súng nổ giòn vang trên mặt nước rộng nắng phủ lấp tôi. Tôi vẫn còn bàng hoàng bất định. Một tràng súng nữa nổi lên phía đồn trại. Quanh tôi chỉ có nắng, cỏ, cây, bờ nước đang rung rinh. Không một tiếng động nào khác.

Phía những mái nhà, không sự gì khác thường. Cảnh chỉ như bị ném thấp xuống hơn dưới nắng tỏa và vẫn dịu dịu biền biệt như lúc tôi đến ngồi. Giữa những gốc dừa, nước rút bớt lộ sinh. Một con cua bò chậm chạp gần bờ. Tôi đứng lên, hoa mắt, chóng mặt, sầu não. Buổi sáng đã thực hết.

Tôi bắt buộc phải rời chỗ như bước sáng một ngày cũ kỹ mốc thếp, lộ liễu những hình thù dơ dáy. Chắc như bộ mặt mắt hồn tôi đeo theo. Con sầu não lầy nhầy bám gần dưới con đường cát mịn khép nép lóe nắng bờ tre khua xào xác. Sau hồi cảnh lặng thinh khả nghi. Khi không tôi trực cảm mình như con vật đang bị săn đuổi bao vây trong khu rậm rạp không thuộc đường lối. Ngõ dẫn ra lô này chắc chắn đang bị chặn xét. Tôi tiến về phía xóm nhà thưa thớt, ngoái trông sau lưng, chiếc chòi canh bên sông khuất sau bụi tre cao.

Con đường thấp dần xuống không hay nhưng hai bờ đất trần trụi khô rần, hoặc lơ thơ vài bụi cây thấp. Cách từng quãng dài, bờ đất bị khoét đắp thành bậc đưa lên một khoảnh sân không bóng người cũng không cả bóng súc vật. Xóm nhà như bỏ phế, dân đã lánh đi hết. Tôi thấp thỏm bước, bắt đầu nghe rõ tiếng chân mình. Tới chỗ con đường tách thành hai lối, tôi dừng lại, mệt nhọc và căng thẳng.

Quả thật tôi đang lạc. Hai lối mở xiên đều râm mát và rộng hơn lối sau lưng. Nhắm hướng tôi đoán chừng lối bên trái sẽ có thể chạy xuống mé sông, lối bên mặt vào trong lộ. Tôi theo lối bên mặt hy vọng tìm được ngõ thoát. Nhưng tiến chưa đầy năm thước, tôi nhận ra hai lối lại chập dính nhau. Trước mắt tôi tre kết thành vòm dày kín thêm.

Đằng sau những bụi tre, những vườn cây um tùm không người chăm sóc. Bóng lá rợp như một cơn ru dài. Tôi không muốn tỉnh, đi tới hoài trong bồn chồn, phập phồng xen lẫn bụi ngùi ủ ê. Đường như tôi cô độc hoàn toàn. Mọi hình bóng nhòa trong lá rối, ở lại trong những thời khắc qua.

Bất chợt tôi nghe như tứ bề nổi dậy tiếng súng nổ chát chúa. Tiếng chân giậm chạy trên cao hai bên bờ khuất. Lá rụng rào rào từng đám. Tôi ngã nhào lặn vào bụi tre kế bên. Tiếng la giật giọng như xô toang một cõi im lìm khác. Tôi nhìn những trứng đất lở chờ đợi. Con bướm đậu trên một cành tre nhỏ mở cánh nhớn như bay đi. Tôi đợi

những bước chân đạp trên lá qua các bụi cây đến gần ở phía trên đầu. Người tôi bài hoãn, tê liệt đau như không buồn nhúc nhích cựa cựa.

Hai, ba người từ hai bên bờ đất nhảy xuống. Đất bụi lăn rớt trước mặt tôi. Tôi ngược mắt trông lên những mũi súng đang chĩa nhắm, những gương mặt tối dưới chụp mũ sắt và vẫn nằm sấp trên mặt đất. Tôi bị đá vào ống quyển. Đứng lên. Tôi đứng lên, một bắp đùi bị vộp bẻ. Người lính phía trước hất mũi súng ra hiệu cho tôi giơ hai tay trong khi người đồng bọn đằng sau lục soát trong người tôi. Họ có vẻ thất vọng không tìm ra một thứ gì. Một người chửi thề. Tự nhiên tôi mỉm cười. Người lính đứng trợ mắt bị chọc giận quay báng súng dọng vào vai tôi khiến tôi xiềng niềng. Cười này. Tôi đau rút nước mắt. Từ trên xa tiếng gọi vọng tới. Đi mày. Người ta đẩy tôi đi ngược trở lại. Tôi bước khập khiễng và vẫn chưa thốt một lời nào. Miệng tôi ngậm câm, nóng hổi, nhạt nhẽo. Tôi nuốt trôi những lợn cợn góm ghê đòn ứ trong khí quản, cố mở to mắt trông bóng lá xanh đan dây trên con đường bây giờ đầy những tiếng khua nhộn.

Từ trong khóm cây chia đôi con đường thành hai nhánh, một người chui ra đón. Vô đây bò tèo. Tôi theo chân người lính rẽ vách lá phía trước cây cối bao che quanh. Nắng trút sáng mặt đất như đã thiêu cháy cây cỏ. Ở đây chỉ còn những gốc khô, cành trụi, một vài bụi cây còi cọc bỏ xác. Một tiểu đội lính rải rác nằm ngòì. Viên hạ sĩ quan vẫn ngòì im tại chỗ. Chuyện gì thế này? Một trự. Mọi người nhìn ngấm tôi đứng như trời trồng. Ngòì xuống kia đi bò tèo, bò tèo... Tôi là bò tèo, tôi ngòì xuống gần bụi cây.

Không ai nói gì nữa. Người ta thở, lau mồ hôi, lích kích mở bi đông uống nước, vỗ vỗ trên ngực, trên túi. Mọi gương mặt đều hao hao khó phân biệt, mắt tôi lạng như vũng đọng.

Cơn nóng ngộp làm những vết trầy trụa trên da ngứa ngáy. Tôi muốn chui vào trong bụi nằm ngủ một giấc. Trời trên cao trắng muốt. Buổi trưa đang đến gần. Ngòì ở đây nghe tràn gần những lối lạng mát đi bên ngoài và những bóng rợp miên man của vườn hoa rậm, của rừng dừa nước, của những hàng cao su trồng thẳng tắp. Người tôi thở hút hơi nắng, thu hút như một đóm rục.

Giác ngủ chờn vờn, tê điếng. Ê, bồ tèo. Làm gì lơ ngơ ở đây? Không biết khu này là khu gì sao? Lơ ngơ thật hay giả bộ vậy bồ tèo.

Tôi không thể trả lời gì được. Tôi mấp máy môi, mở mắt nhìn ngửa mặt lên. Có lẽ người hỏi tôi cũng chẳng cần tôi trả lời. Hắn nói chuyện với tôi xong quay sang tiếp tục câu chuyện với các bạn ở phía ngoài, chốc chốc súng nổ hai, ba phát một. Những tiếng súng vang âm trong bầu không khí ngột nặng. Nặng như cơn buồn ngủ đóng thành từng tảng rời trong tôi.

Bồ tèo không hay khu vực này là khu vực gì? Không chết là hên lắm đấy bồ tèo.

Bồ tèo có biết tên... Trên gọi trở về tụ họp. Toán lính quây quanh tôi đứng dậy sửa soạn rời chỗ. Người lính đã đón tôi đội mũ, đeo súng lên vai bứt một chiếc lá tre non căng dọc theo ngón tay cái đưa vào miệng nút thành tiếng chim kêu. Hắn nhe răng cười bảo:

Cho tụi nó kiếm, khoái bắn lắm. Bây giờ tôi trông rõ mặt hắn non dại. Hắn chưa đến hai mươi tuổi và hắn quay nhìn tôi nheo mắt, tiếp tục giả tiếng chim. Thôi đi mày. Viên hạ sĩ quan nạt. Cột giày, đeo lại dây súng ra lệnh: Đi về, mày canh chừng.

Toán người lục tục nối đuôi chui ra ngoài. Tên lính trẻ lí lắc thúc sau lưng tôi. Nào mình về, bồ tèo. Những cành lá lòa xòa quán trước mặt bít tôi và luôn cả đầu óc tôi. Và tôi muốn cứ bước chập choạng mãi không sao ra khỏi nơi đây.

Tôi được toán lính dẫn đi trên lối cát, bấp bênh mang máng bên cạnh những nhớ tưởng không hiện hình. Các toán lính khác vẫn đi trên bờ đất không nom thấy. Chỉ nghe những tiếng bước dẫm nặng đập trên cây lá. Thình thoảng một vài bóng người tiến sát ven bờ nói dăm ba câu nhót nhả. Một người hỏi cái gì thế kia. Người lính sau lưng tôi đáp: Bồ tèo. Điệp khúc bồ tèo nhắc hoài đến sấu mình.

Ra khỏi vòm cây cối, leo lên con đường đất khô, men theo lạch dứa nước tôi đã ngồi, các toán lính nhập lẫn, tiến xuyên vào đám cây thấp ngang thắt lưng, đi về hướng vườn cao su. Trong toán người độc nhất mình tôi là kẻ lạ mặt nhưng không ai buồn dòm ngó. Cả anh chàng áp giải tôi cũng làm lũi lạng thình. Trong vườn cao su

bóng mát rợp thoáng. Đoàn người tản mát không còn đội ngũ. Anh lính trẻ tiến lên trước tôi dẫn đường. Hai chúng tôi đi riêng trên một luống cây. Chúng tôi vòng xuống mé sông, nhắm gian nhà chênh vênh của người gác vườn.

Mặt sông rộng lấp loáng như niềm chưng hửng thẹn thùng. Màu nước xanh đục giữa dòng.

Bờ nước cạn thoai thoải mặt bùn đen mướt bốc hơi nồng. Đầu óc tôi lênh bênh buồn ám, trôi giạt vo ve như bị một bầy nhặng xanh bâu bám. Tôi không còn mong muốn gì hơn là được ngủ một giấc, muốn ra sao thì ra. Đoàn người lọt vào khu trại binh theo một ngã riêng được ngụ trang kỹ.

Doanh trại trần trụi trải dưới trời nắng cao đang giấc nghỉ trưa. Sân rộng thênh với lớp bụi trắng dày không mặt bóng, cây chiếc cột cờ khắng khiu trợ trợ. Một con đường cho xe chạy lát bằng những tấm sắt khoét lỗ tròn lớn thường thấy trải trên phi trường. Đoàn người tập hợp giữa sân kiểm điểm nhân số và nghe chia công việc buổi chiều trước khi giải tán. Tôi đứng ngơ ngác chẳng hiểu mình ở đâu, cạnh bờ gạch xây vòng tròn quanh cột cờ. Tôi nghe mình thật đã tan nhòa trong nắng cháy rung rinh trước mắt.

Tôi chỉ còn muốn được lãng quên hoàn toàn trong một giấc ngủ vùi sâu dưới đáy nước. Anh lính trẻ cất tiếng hỏi. Còn bồ tèo này thì làm sao. Để đó chiều tính, mời anh ta vô hộp nằm nghỉ.

Người lính đến bên cạnh tôi bảo nào vào đây bồ tèo, trong khi những người khác bỏ đi về dãy trại mái tôn đang lay động trong cơn gió nóng ngốt bốc lên từ đám cây cỏ, mặt nước ở quanh. Mắt tôi mờ lòa vì mồ hôi nhưng tôi không còn đủ sức đưa tay chùi quệt.

Chúng tôi tiến vòng ra phía sau doanh trại. Đất dốc thoai thoải. Ba khối hộp sắt dày cao ngang tầm cổ, kín mít. Người lính vỗ vỗ vào thành sắt, tay rứt giạt nhanh, không gây thành tiếng. Bồ tèo biết cái gì đây không, trông kỳ cục hả. Món này là của Hải quân, dưới tàu mang lên đó. Hấn kéo mở cánh cửa nặng nề. Bên trong hộp tối đen. Vô đây nghỉ bồ tèo. Chốn này vui lắm, nó vừa là cái lò hầm lại vừa là cái tủ ướp lạnh đó bồ tèo.

Tôi khom lưng định chui vào nhưng người lính nắm dây thắt lưng giữ lại. Từ từ bò tèo. Hấn ra lệnh cởi áo quần chỉ cho mặc chiếc quần xà lỏn. Cánh cửa đóng rầm rung rinh toàn thân, mờ át mọi cảm xúc. Tôi dường như chỉ thoáng thức khi nghe những vệt cháy bỏng lan trên những chỗ đụng vào sắt và lòng lửa nóng chụp xuống mắt mũi như tấm lưới.

Tôi bị thiêu rụi thành mớ tro phủ trên những cục than đỏ rực.

Tôi thức dậy ướt mềm như chuột lột giữa một thùng nước sôi. Hai tai mù điếc hoàn toàn. Dần dần tôi ngoi ngóp trong màu sáng mờ ửng kỳ quặc thứ ánh sáng chiều từ một lỗ rỉ mồn xa tít. Trong một lúc tôi không còn ký ức. Và tôi bay lượn theo chấm sáng chờn vờn kia. Chấm sáng như một ngôi sao mọc trong trời đêm. Đêm nào đâu? Đêm dằng dặc em ơi. Đêm mênh mông trôi bay tuốt trong kẹt ngách. Tôi cũng đang cố gắng trôi đến kỳ cùng của trí nhớ, của trí tưởng, của trí sáng.

Ôi em, chấm sáng biệt vắng đi hoài hững giữa vòm trời chập choạng của ngày tận chung – không thể trở lại, không thể trở lại. Chẳng bao giờ trở lại. Chấm sáng sẽ tắt, sẽ còn trong bát ngát chờ mong. Tắt vì không rọi sáng cho ai, sẽ lọt vào mặt nào còn trông theo, chẳng còn đôi mắt nào. Còn, vì còn đôi mắt riêng lẻ cô đơn này, đôi mắt sáng sủa của tuổi ấu thơ buồn bã tội nghiệp. Em ơi, em ơi.

Tôi trôi lên ở tuốt xa lác lợ, trong sâu ngộp chết. Ở đó, ở đó dường như khu vườn nào anh đã tới, anh là chiếc bóng, bên chiếc bóng khác, chiếc bóng khác cũng hiện dần. Hiện dần lên em, hiện dần lên hồi em.

Tôi đang nhào quẫy như con cá mắc cạn, như con cá giạt trên bờ cát bỏng, tay chân không tự chủ, lâu lâu bất ngờ thúc tay vào mảng sắt dày. Tiếng âm rền lung bung như luồng điện truyền thấu tâm can, thân tôi bên trong là một tảng băng phủ ngoài lớp lửa bốc hừng hực. Tôi nhào quẫy để vượt khỏi áp lực dồn nén chặt chội đòi dập tắt chấm sáng mù mờ. Tôi, tôi đó. Tôi không còn ký ức. Tôi chỉ còn là điểm sáng lập lờ, cố nở phồng, nở phồng mãi, căng trương hoài. Tôi đó, tôi nhập vào trong chiếc mặt trời vụt chói lòa rớt tung, tôi

nhập trong nền thảm xanh lơ như mặt hồ, như rừng cây cao nhìn ngược lên.

Tôi đuổi theo tôi, luôn luôn cách một tầm với. Luôn luôn quờ quạng không trùng lẫn. Ôi, tôi quay mù như chiếc chong chóng trước gió, tôi là anh chàng Narcisse phải không? Ném, lia những mảnh ngói lướt trên mặt ao nhiều những đốm loang tròn. Cái ao chỉ có một lối vào men theo một bờ tường rêu của ngôi nhà hoang. Ba mặt ao bờ bụi gai góc che kín đặc. Mặt nước im, xanh đục màu lá rữa chết, mát lạnh.

Qua những gốc tre đang kéo kẹt, tôi trông thấy bãi tha ma mấp mô những gò đồng. Tôi về đứng đó, đứng ngậy. Em ơi em. Cô bé lem luốc kỳ khôi, bó gối úp mặt, ngửa cổ cười, cử động mơn man. Cô bé nhỏ cười, bóng hình lững thững nghiêm nghị và đùa dợt. Chiếc bóng kìa từ chân trời hôn ám nhảy chân sáo đến thả tung những lời thầm thì sau những lời thốt lớn, mở to đôi mắt đen sáng hơn màu tối bao quanh. Em, ở đó. Em bên kia bờ ao giữa những cành tre lá rụng bay lảo đảo. Tôi leo ngồi trên thân cây sung trơn nhò, trái sung rớt lồm bồm. Tôi là buổi chiều ấy, buổi tối ấy, mặt ao kia, khu vườn kia là mệnh mang trên gương mặt lấm bụi của cô bé tình nhân. Dường như cười, dường như nhăn nhó, dường như sững lặng... dường như là chính tôi xao xuyên thoáng chốc ấy. Dường như là..., mọi sự đều dường như là...

Đến một lúc, tôi bắt buộc phải nhớ lại tôi. Nhớ lại tôi buổi đêm, buổi sáng, buổi trưa. Và những hình ảnh này. Không thể bay lao miệt cùng. Không biết thế nào là miệt cùng. Đến lúc chám sáng vẫn còn vun vút bị đầy vẫn còn đóa mặt trời bóp thắt từng nhịp mạnh như trái tim đập thành thịch. Thành thịch, thành thịch, trong lồng ngực rộng như bị xẻ toang.

Những cảnh tượng y nguyên không chút dời đổi hao mòn. Cố gắng cách mấy cũng vẫn như chuyển giữa hai tấm vách dựng thẳng bít kín làm lì của một hiện tại kéo đến vô cùng.

Tôi bắt buộc phải nhớ tới, rớt vào trong vũng ngập ngựa hay sảng khoái, lại mê man hay tuyệt vọng. Tôi bắt buộc phải gom góp nhặt nhanh những mảnh ký ức đã bị tung hê, lắc trộn, thứ ký ức nhấp nháy sắc bén như thủy tinh ghim vào mình mừng sốt. Tôi nghe rõ

hơi thờ hào hển như con thú bị thương phủ phục đợi phát súng ân huệ và trong tai những bước sấn đuổi nện đập chát chúa. Em, em. Em hiểu gì không? Tiếng kêu tắt lịm vỡ tan thành không thể nghe chỉ là thứ chấn động dữ dằn làm mù điếc hết thảy. Tôi đang là chiếc thân mù điếc, xót xa trong một chiếc hộp tình cờ.

Chấm sáng tắt trong hội sáng ủa tràn. Tôi ngất ngây choáng váng. Bên ngoài người ta kêu: Đâu, chui ra coi. Ra coi mặt chút coi bạn. Xỉu chưa. Gương mặt ló vào trong, lấp trong vệt sáng gió. Tôi khó nhọc bò ra, tựa vào thanh sắt cố định tinh thần. Mắt nhức nhôi chưa thể mở lớn, ngực còn cào, hai chân tê dại đứng không muốn vững. Trời đã rợp. Gió từ sông miên man thổi lên như một dòng nước mát tuôn ôm. Tôi hớp từng hơi dài, lảo đảo như đang lặn dưới đáy nước cuốn. Bụng tôi lép tống, sôi sục.

Tôi mặc quần áo vào người, run rẩy yếu nhược. Cơn sốt bùng áp mặt mũi. Giờ thì những luồng hơi nóng lạnh trào đổ một cách dịu dàng. Gió đùa trên tóc, sau lưng áo. Người dẫn đường không còn là anh lính trẻ hồi sáng. Trong sân lại một đám lính đang làm tạp dịch. Nhiều tiếng cười đùa vang rân.

Dưới lòng sông chiếc đò máy nổ phành phạch bên xa. Người ta dẫn vào căn phòng có hai chiếc bàn gỗ làm việc không người ngồi. Trên bàn hồ sơ xếp gọn gàng. Tôi đứng giữa khoảng trống nhìn qua cửa sổ trông ra bãi sân trước con đường, lộ cao xe đò qua lại. Những tiếng kèn xe vọng vào xa lác. Tôi bị trói chặt trong cơn đau và cơn đói.

Từ phòng bên cách hai cánh cửa hông, một người bước sang. Hấn ngồi xuống bàn, đưa mắt ngó tôi chăm chăm, xong ra lệnh cho người lính kéo ghế mời ngồi. Anh ngồi xuống. Tôi ngồi xuống, mò hôi vãi đằm mình.

Bóng người trước mặt đong đưa, lòa nhòa. Nụ cười nở thân thiện phô hàm răng đều trắng. Tôi chỉ có một ý nghĩ, nếu không có chiếc ghế chắc chắn tôi đã khụy xuống sàn. Sống lưng tôi lạnh toát, cứng đờ. Tôi phải vịn chống vào mép bàn. Xin lỗi, xin lỗi anh. Tiếng xô ghế đứng lên, bước trở lại phòng bên. Tiếng nói ồm ồm. Tôi thiếp lịm một thoáng ngắn bị rút lún vào trong một vùng tối đen sâu thẳm.

Tôi nhướng mắt vì nghe hỏi. Viên sĩ quan cầm cúi soát bọc và mở giấy tờ của tôi. Đầu hấn cắt ngắn như một bãi cỏ xén. Tôi cố bám lấy sợi tóc bạc óng ánh lẫn lộn trong đám đen cứng, giữ mình thực tỉnh. Hấn còn trẻ như tôi, trẻ hơn tôi. Chắc chắn hấn đã xem giấy tờ của tôi nhiều lần trước khi gặp mặt, bây giờ hấn chỉ làm bộ đọc để sửa soạn mở đầu câu chuyện. Ngoài cửa sổ một người đi ngang, dừng bước nói một câu vào. Tôi nhận ra ngay đó là viên chuẩn úy đã gặp sáng sớm trong quán cà phê. Hấn không chú ý đến tôi. Hai người trao đổi vài ba câu về buổi chiều đang xuống, buổi tối sẽ đến và đêm. Viên chuẩn úy bảo đêm nay tôi ở nhà, lâu quá không được ngủ nhà, cứ ngủ đại cùng lăm tám củ chứ gì. Tôi thèm nhớ cái giường ở nhà quá đi. Tối nay tôi sẽ đưa em tôi đi chơi. Cứ ứng chiến, cầm trại hoài làm sao lấy được vợ. Ông liệu có gì đỡ đòn giùm tôi. Người ngồi trong bàn có vẻ ít nói, hấn cười phụ họa trả lời bằng những tiếng ngắn lửng, hấn gõ gõ đầu bút lóc cóc trên bàn.

Viên chuẩn úy bỏ đi. Người ngồi trong bàn khoanh tay, hơi nhô tới phô khuôn mặt có vẻ thầy tu xuất: Anh không nhận ra tôi? Anh không nhớ tôi, nhưng tôi nhớ anh...

Tôi đáp ứng, gượng cười. Tôi không rõ miệng tôi có nhếch thành nụ cười không. Lợi lực khắp cái ký ức bèo bọt chật chội, tôi không sao nhớ ra kẻ đang nói chuyện. Xin lỗi, xin lỗi... đầu óc tôi dạo này suy nhược. Anh gầy thật, anh đau, anh đau sao? Tại sao anh lại lọt vô chỗ này? Tôi cũng không hiểu. Sáng nay tôi đi dạo... Tôi xoay mình hướng ra cửa sổ về phía vườn cao su ngoài xa. Đám cây vươn lên như một cánh rừng.

Người đối diện bật cười thành tiếng. Tiếng cười loãng chua. Giọng nói nhỏ, mỏng như giọng phụ nữ. Hấn nhắc nhở thời hoạt động tranh đấu. Chúng tôi đã sát cánh nhau trong các cuộc hội họp, các vụ biểu tình xuống đường. Chúng tôi cùng bị ruồng bắt, lừa lên xe buýt bùng. Chúng tôi đã cùng tuyệt thực phản đối ngay trong nhà giam. Anh nhớ chưa? Tôi lim dim, vẻ mặt xa vắng, tưởng như đang chìm đắm trong những kỷ niệm chung, nhưng thật sự tôi bôi trắng mọi cảm tình mọi ý nghĩ.

Hết như chính những lúc sống động ấy. Tôi không muốn thấy gì, không muốn nghe gì, không muốn nhận gì. Tôi để cho một sức mù

tôi xô đẩy tôi xông xáo, thoát vượt, toan chạy cho đến bút thử. Nhưng chưa bao giờ tôi bút thử cả, tôi ngừng lại, ngực còn dồn ý nghẹn ngào. Nước mắt trào lăn bên khóe, tôi không còn cách cầm giữ.

Người bạn một thời lạ hoắc, không thể tìm gặp, tưởng tôi đang xúc động mạnh. Hắn say sưa nói, say sưa thuyết lý. Hắn rút tỉa những bài học sâu xa, kiểm điểm những hậu quả, so đo với những kinh nghiệm mới mẻ từ ngày nhập ngũ. Hắn tìm ra những sự thật, hắn tìm ra những tiêu hướng khác cho đời sống. Hắn buồn rầu, hắn già dặn, hắn từ tốn, vững chãi, hắn nhìn lại, hắn nghĩ lại, hắn kiên trì, hắn hồng lơ. Hắn nói toàn những sự thật, toàn những sự thật chói chang như ánh ngày. Và tôi nổi quạu, ngậm tằm, không thể xen lời không cách nào xen. Môi tự động mím chặt và hắn càng ngờ tôi đang dao động xiêu lòng. Không đời nào, không đời nào.

Những sự thật. Hắn bày quanh đầy những sự thật di động, len lách sờ mó, vuốt ve, xô dịch hình như một chủ nhân trong gian nhà của mình. Những sự thật làm tôi mắt, tôi mũi, làm nặng nề nghiêm trọng không khí bao quanh. Hắn không sao hiểu cùng với hắn mọi sự đang tro khác ketch cõm. Những điều hắn biện giải chặt nghẹt, đề sập những gì hắn muốn hé mở. Hắn đặc cứng, hắn rỗng tuếch, hắn hư ngụy như chiếc bóng lù lù. Tôi tưởng qua hắn, trông thấy lại chỗi ngày dằng dặc xám ngoét trong tu viện hắn đã sống. Những hành lang tối âm u, những mảnh sân trống trải dưới bầu trời lờ mờ như bóng lẩn lút, những móc mái cao vợi như lẩn thấp những chiếc đầu cúi gằm. Và mỗi tiếng động khẽ vu vơ đều là một lời nói siêu nhiên. Mỗi cử động nhỏ nhất đều nhiệm màu chân lý cao cả.

Hắn thân ái trao trả giấy tờ hỏi giọng kẻ cả: Anh lấy những giấy tờ này ở đâu. Tôi biết các giấy tờ của anh đều là giả. Tôi có thể chuyển anh sang quân vụ thị trấn. Nhưng tôi nghĩ vô ích. Khi anh đã không đồng ý tự nguyện, không có gì bắt ép được anh. Anh vẫn có thể... vả lại giữa tôi và anh dù sao cũng còn cái tình.

Chuyện này để cho người khác làm thì hơn. Tôi khuyên anh nếu anh muốn tránh chớ nên đi lang thang. Đạo nào chúng tôi được lệnh lòng dữ lắm. Tôi cầm giấy tờ nhét vào túi áo, nói cảm ơn.

Cho đến lúc này tôi vẫn chưa nhớ ra kẻ đang đối diện. Hắn vẫn còn nhìn ngắm tôi, chưa buông tha. Dường như hắn nói chưa sướng thỏa. Nói, nói... hắn còn muốn tuôn trút không ngừng để được vui nhẹ những lời lẽ đang xô đẩy kẻ khác phải lao đao chóng mặt. Thứ lời lẽ bệnh hoạn của cái thói đấm ngực xưng tội.

Lột trần truồng mang khoe khoang với tâm trạng đằm mình trong bùn như sa đọa và được cứu rỗi. Thứ tiếng động ngoắt ngoéo, khoác áo màu nhiệm rửa mình sạch trong – *Mea culpa... Mea culpa...* Tội nghiệp...

Tôi nghe vẫn nhịp cười hắc hắc giận dữ và bao dung. Những lời thảm thì nhỏ to của riêng mình giữa chốn thình không. Hắn không sao hiểu nổi, chẳng sao hiểu sức hút biến của thình không mọi lời lèm nhèm.

Hắn đứng lên trước, chìa tay cho tôi bắt. Hy vọng gặp lại anh ở cùng một hàng ngũ. Hắn cười hức chứ, lấp liếm cái kiểu cách lố bịch. Hắn tin đã phần nào lung lạc được người nghe. Cùng một hàng ngũ, không đời nào. Tôi có thể đứng bên cạnh hắn không sao, nhưng không bao giờ.

Hắn ôm ngang vai tôi như diu đi. Chết chưa anh đau. Anh đi với tôi mình kiếm cái gì ăn rồi về. Hắn đưa tôi đi ngang qua sân. Tôi trông xuống bờ sông, chỉ thèm được tắm gội cho tỉnh táo. Trong câu lạc bộ nghèo nàn xơ xác của trại binh, nhưng lại trang điểm diêm dúa, hắn lăng xăng gọi mua thức ăn. Chẳng còn món gì cả sao? Dở tệ. Món gì ăn đỡ cũng được.

Tôi ngồi đầu một chiếc ghế dài. Mặt bàn gỗ trần hoen lấm. Trên trần và quanh các vách vôi bần thỉu giăng treo những dây bông giấy lẫn với những lá cờ nhỏ đã bám bụi phai màu. Hắn gắt gỏng với người lính bán hàng, cuối cùng mang về bàn hai chai nước ngọt với hai ống hút nhựa. Hắn ngồi than thở về cảnh sống chật hẹp, tù túng trong quân ngũ. Anh thấy tôi được ở đây tưởng sướng hay sao. Gần thành phố, gần nhà đấy thế mà có khi cả tháng chẳng hôm nào được ngủ ở nhà. Giỏi lắm chạy lăng nhăng một chốc rồi lại phải vào trại. Chẳng có công việc gì, nhưng cứ phải có mặt, sống thế rồi mình cùn mòn lần đi. Còn biết bao nhiêu chuyện. Nhất là đụng chạm với cái thứ lính nghề. Giờ tôi thấy cứ biểu tình xuống đường là bắt đầu

giận. Không hiểu sao ngày trước mình lại có thể như thế nhỉ. Anh thấy không. Chỉ dựa lưng cho chúng đạp để tiến thân. Mình được cái gì không nào. Hết, cái thời ấy chết rồi. Ai cũng tưởng ở chỗ này sướng. Sướng cũng có nhưng anh nghĩ xem nguy hiểm vớ vẫn lắm. Cứ lộn xộn hoài rồi lại đảo chánh lùng tùng xòe. Mỗi lần đảo chánh kéo vô thành phố đều đi qua ngã này. Anh bảo mình tính sao.

Biết mình đứng ở phe nào bây giờ. Tốt hơn cả là cứ mặc, ai ra thì ra, ai vô thì vô. Hấn ghé sát tai nói khẽ, tiết lộ điều bí mật. Tôi lúc nào cũng thủ sẵn một gói thuốc, chỉ cần uống nửa giờ sau là ỉa chảy chạy không kịp. Tiện nhất, hể lòi thôi là tôi sử dụng món ấy, chẳng ai bắt bẻ mình vào đâu được.

Tôi bật cười. Hấn cũng cười. Tiếng cười đột ngột của chính tôi, một lần trong ngày, trong nhiều ngày lay động tôi khiến tôi bắt đầu cười nôn như khùng. Hay, hay hiệt, ké hay thiệt. Tôi ràn rụa nước mắt, đau thốn trong bụng vì cơn cười không chặn giữ nổi. Hấn sung sướng vì được sự biểu lộ sự đồng tình, hưởng ứng. Anh cho tôi cái toa thuốc đi, tôi cũng có việc dùng. Một người lính bước vào quán, dòm ngạc nhiên, song lặng lẽ đến ngồi ở một đầu bàn xa.

Cả câu lạc bộ chỉ có một chiếc bàn lớn với hai chiếc băng dài này kê chính giữa và hai bộ bàn ghế sắt thấp lùn chùn như cửa con nít ở phía trong kẹt. Chúng tôi vẫn tiếp tục cười, nhòa hẳn mọi sự quanh mình. Tôi không hiểu vì đâu tôi lại cười. Cái chuỗi cười xỏ tung vương vãi, lăn chạy tán loạn thật vô lý. Và khi ngừng chạy, người như chẳng còn là giống gì nữa.

Trên đường lộ, chiều đã mát êm. Những chuyến xe đồ dốc xong, chạy tuôn trên đường thẳng ngang qua khu trại. Hấn đưa tiễn tôi ra đến tận bên lề đường cùng đứng lại đón xe quá giang. Nhà anh ở đâu? Hôm nào tôi rảnh, ghé chơi, mình nói chuyện. Từ ngày vào lính tôi không còn liên lạc với bạn bè cũ.

Chẳng còn ai nói chuyện cả. Trong chốn này không thể nói những chuyện. Hấn khoát tay chỉ vào trong đồn trại. Vả lại cũng chẳng có ai. Tôi nói anh không thể nào kiếm ra được chỗ tôi ở. Tôi sắp sửa bỏ chỗ ấy nữa. Hấn cười. Tôi biết con đường hẻm anh ở mà, bữa tôi thoáng trông thấy anh đi vào. Anh cứ cho, thế nào tôi cũng tìm ra được. Tôi nhắc lại mai mốt, tôi không còn ở đây nữa, đồng thời tôi

nghĩ tôi không thể nào nấn ná mãi trong gian gác kia... Tôi phải rời chỗ, rời đi bất cứ chỗ nào. Nhưng lúc này tôi chỉ muốn mau thoát khỏi tay của tên bạn lẳng nhặng không sao nhớ, trở về đây, được yên nghĩ.

Hắn đập mạnh vào lưng tôi. Xe kia rồi. Hắn đã ra hiệu ngưng chiếc xe đồ hồi nào không hay. Chuyển xe cũ kỹ, nửa đỏ, nửa trắng đậu nghiêng bên kia lộ. Hắn dắt tôi băng ngang đường. Tôi leo lên lối cửa sau ngồi trên chiếc băng dọc ở cuối.

Chuyến xe từ một quận ly về, bụi bặm nghèo nàn, lọc sọc. Có lẽ nó đã phải chạy, suốt nửa buổi mới qua hết đoạn đường hai chục cây số. Trong khoang lơ thơ chưa tới mười người khách. Tôi xuống xe ngã ba xe cộ đông đúc và ngược một quãng về nhà.

Chiều đang bắt đầu huyên náo. Trên con đường vào xóm, bọn con nít chạy lẳng xăng kéo những chiếc điều giấy ngắn. Người đi làm việc về, chạy xe bóp chuông nhận kèn liên hồi. Không ai nhìn ngó ai. Tôi gặp anh bé con mười bảy, mười tám tuổi, tập tạ buổi sáng, đã tắm rửa, chải chuốt vận sơ mi trắng bỏ ngoài quần, đi đôi guốc mộc nặng, đang đi ra lộ. Cậu sẽ ngồi xuống một phiến đá nhẵn sạch bên hè không hiểu ai đặt ở chỗ đó làm gì, ngó xe qua lại, nhìn nghiêng vào dãy nhà bên lộ nơi thấp thoáng những cô bé đang lớn, như cậu nhìn lên chiếc bồn chứa nước ghềnh ghệnh cao bằng các ngọn cây còn vài miếng nắng nhạt.

Trong xóm, tiếng máy thu thanh truyền lan khắp. Bọn trẻ con chạy rờn quanh các chiếc xe hơi bỏ sửa, leo bám trên các mui xe, thùng xe. Người đàn bà bước tránh một thằng nhỏ đang chạy đùng mạnh bên vai tôi đi ngược. Tôi ngừng trông lên, bắt gặp nụ cười bối rối xin lỗi. Theo thói quen tôi nói xin lỗi và bước theo lối của mình. Người đàn bà mặc áo dài xanh, gương mặt thon dài, đôi mắt chậm dại. Người đàn bà đó. Đầu óc tôi chậm chạp những ý nghĩ không còn chút chuyển động nào nữa. Trên lối giếng nước ồn ào tranh chấp, gậy gỗ. Đứa con gái đứng ngẩn ngơ trước cửa rào, ngó tôi chằm chằm. Tôi không còn đủ sức để dừng lại với nó một giây ngắn, bước vội về phía gian gác của tôi. Tôi dẫm trên những bậc thang như dựng đứng. Trong đầu tôi nổi đập hai nhịp phân cách, những tiếng dồn chạy mỗi lúc thêm nhanh miết, lập đi lập lại như xe lửa trên sự

nú kéo chậm về im sững ngẩn ngơ. Cửa gác đóng chặt. Tôi lay ầm ầm. Tôi như vừa ở thành phố xa sẽ tới, tôi như vừa đến một thành phố xa chưa từng biết.

Em.

Anh không thể không viết cho em. Không thể, em có hiểu thế không? (*Thật không? Làm gì có chuyện ấy? Có thể không viết chứ.*) Như anh không thể không yêu em. Anh yêu em, anh yêu em... Anh đang gặp lại với riêng mình mấy tiếng ấy, đọc rành rọt trong đầu óc, đọc trên môi lắng nghe. Những tiếng anh không thể nói trước mặt em (*Lại không thể, không có cái gì là không thể, có thể, có thể mà không...*) Anh nghe để thấy quả đang có thực, như em có thực, anh có thực. Có thực hết thảy, sự nó có thực bị che bởi màn nín lặng. Mà sự nín lặng đối với anh tuyệt hảo. Anh yêu em trong sự nín lặng cùng sự nín lặng, đang hòa tan mọi sự và anh muốn kêu to sự nín lặng, kêu to, em, kêu anh yêu em, kêu em yêu anh hay bất cứ một vài tiếng kêu nào khác như ném hòn đá lên không trung đen ngòm (*Hòn đá rớt xuống trúng ngay đỉnh đầu*). Anh kêu to đến cùng thẳm, lay em ở bên ấy thức giấc, phá hỏng mộng寐 của em. Em hiểu không? Em có giật mình hoảng hốt ở đó không.

Tiếng kêu của anh chẳng ai nghe thấy. Chỉ một mình em. Em dưới những tầng lớp chôn giấu bí bưng như trong ngôi nhà mồ, em sẽ nghe động. Anh yêu em, anh yêu em, em nghe thấy không?

Anh phải viết. Trong đêm nay và nhiều đêm khác. Mỗi đêm. Viết hoài hủ, viết miệt mài. Viết những gì anh không toan tính, không hay biết. Anh đã không nói khi gặp em, anh sẽ không nói khi gặp em. Anh không sao nói được. Em phải hỏi như thế. Làm sao anh có thể nói gì. Bởi khi anh nói gì nữa. Anh biến mất, anh như đã gieo mình xuống dòng nước cuốn xiết mất tích. Anh sẽ chơi vơi, anh sẽ bám víu vào em, lời em chết đuối luôn. Anh muốn em còn đó mãi còn đó trước mắt anh. Em không là một ảnh tượng cứu rỗi, em là hơi thở nóng nẩy, hơi thở quá lạnh, em là những run rẩy phập phồng, em là sự thất vọng chán chường và anh cũng là thế. Hết thảy cũng là thế. (*Hết thảy cái gì là hết thảy...*)

Nếu anh nói anh yêu em, anh cần em, anh không thể thiếu em, chắc chắn em sẽ hỏi tại sao anh lại yêu em, đưa đàn bà như nhuốc, đưa đàn bà mặt dạn mày dày, đưa đàn bà không chút xứng đáng. Em là, anh là, là... tại sao anh lại yêu em nếu như em không hỏi anh cũng tức khắc sẽ hỏi thay em tại sao anh yêu em, tại sao anh cần em, có thật anh không thể thiếu em không, có thật ở đời này có một người không thể thiếu đối với mình không, có thật là là... Em thấy không, rồi cả anh lẫn em lẫn lộn trong cái khu rừng u u, minh minh không sao tìm thấy lối thoát. Anh phải im câm và như thế em cũng im câm. Nhưng em thấy đó, nào có sự im câm nào tuyệt tịch. Em có đó, anh có đó, em hoảng hốt, anh buồn phiền, em cười gượng, anh loay hoay cử động. Và em hiện lên, mỗi lúc mỗi thêm gần gũi. Chỉ cần anh nói một tiếng, anh sẽ đẩy bật em vào trong em, anh vào trong anh, lập tức anh mất hút luôn trong cõi mịt mùng giá buốt không thể quay lại.

Chương 2

"Lặng mạp, đang lặng mạp, không phải, là thứ gì nhăn nhó góm ghiếc, là thứ gì... là thứ gì: Màu đỏ như buổi chiều lúc tắt. Màu áo biển hiện giữa những sự vật như dáng phát phơ. Tại sao chỉ thấy những vệt màu quật mạnh vào mắt cay cay, con mắt ngó trơ cứng muốn giam cầm trong một dáng bất động, vận chuyển và bất động. Tôi ngồi đây, ngồi trước trang giấy và người đàn bà ở đó, người đàn bà ôm đứa nhỏ trong lòng, ôm ghì nỗi căm chết đang bất động... Có cần thiết không? Có dối trá không? Có lường gạt không? Có... có... có gì nữa không?"

Anh hiểu em không thể chịu thấu tình cảnh ấy, đến mức độ nào em không sao chịu thấu. Em nói, em phải nói là anh đã nghe. Anh nghe nhưng anh không thể đáp. Em phải nói em sợ hãi, em nghe mình, em bủn nhủn, em tan tành giữa những lời đồn dập vô nghĩa như tiếng gọi trước một cánh cửa đóng không chịu mở. Phải không, anh như cánh cửa đóng bằng thép lạnh. Anh như tảng đá sần sùi ngu ngốc. Anh ngồi đó, anh ngồi đó không biết được gì.

Em chẳng hay rằng anh đang phơi mớ, anh đang bỏ trống. *Lúc ấy, lúc ấy* – và anh nghe hết. Anh nghe hơn thế nữa, anh nghe những lượn sóng đùa phía sau, những tiếng hốt hoảng ném chặt trong tai anh.

Em có hiểu không? Nhưng anh biết lúc ấy em chơi vơi, cô đơn đến tuyệt cùng. Anh trông rõ bóng nước mắt dâng lên từng tí chút, nhất định không trào ra bên khóe mắt của em.

Em thấy chưa? Anh nhận được hết em ở nơi anh *lúc ấy* và anh không biết phải làm sao, anh cũng chẳng muốn làm. Anh chỉ ngồi em ở đó như đang ngồi im ở đây. Anh biết *lúc ấy* em buồn bã và anh vui kinh khiếp. Anh vui kinh khiếp mà em không hay, bởi thế em buồn. Anh phải viết cho em trong những lúc xa cách này may ra.

Em sẽ phải đọc và em sẽ phải hiểu. Trong tai em sẽ vang thứ tiếng nói không có giọng của anh. Đó là những thứ tiếng anh muốn nói với em *lúc ấy* cũng như lúc này. Thứ tiếng nói triền miên ở nơi anh phát

ra không ngớt gửi đến em, gửi ra xung quanh từ lúc anh chưa gặp em. Bởi thế anh mới bảo anh sẽ viết đêm nay, viết dài dài hết đêm cho đến khi kiệt lực, viết đêm này qua đêm khác... viết mãi không cạn chuyện, bất cứ chuyện gì hiện tới, trôi qua anh. Có thể em sẽ nghĩ anh khùng, anh điên, anh ngộ. Có thể nhưng em sẽ mơ hồ thấy được là anh yêu em biết là ngàn nào, luôn luôn đó là tiếng kêu to của sự im lặng hoài hoài không tan lay thức anh, lay thức em.

Em đang ngủ phải không? Hay em đang thức? Em đang vui hay buồn? Em đang tỉnh hay em đang mê? Em đang sáng suốt hay đang hắc ám? Còn anh, lạnh đang viết cho em.

"Buồn cười, lố bịch, có thể ra ngoài hàng ba trèo bám men qua một nhà và vào gian gác ấy, có thể đi xuống thang đến trước cửa và gọi mở, có gì đâu nào. Trăng non nhạt. Gió trong cây khế như đám mưa thoáng. Không còn tiếng gì khác ngoài tiếng vọng thổi thúc đang lặn và tôi đang rã như một đám mây đen".

Anh sẽ viết bình tĩnh hơn cho em. Anh sẽ chứng tỏ anh không điên, không rồ dại. Anh sẽ viết những lá thư tình trong đời anh chưa một lần viết, chưa một lần nhận. Anh không hiểu trong đời em đã bao giờ viết thư tình và nhận thư tình chưa. Anh không hiểu em thích đọc những lá thư tình kiểu nào.

Những lá thư tình. Chắc em chẳng hề mong nhận được vào lúc này. Em có thể vừa cảm động vừa cười thầm. Không sao. Anh hiểu anh hiểu, như thế chỉ lát nữa đây anh xem lại những dòng đã viết, anh thấy lộ lộ nguyên hình sự giả trá tro trên không thể nào che đậy.

Anh sẽ viết không nhìn lại, có thể anh mới đủ can đảm gửi cho em. Em sẽ đọc, sẽ cười nhưng em cứ lướt tới trên những chữ, đừng ngập ngừng dò hỏi.

Anh muốn cả hai như chạy tới, chạy thật nhanh đến phía trước, không quay dòm phía sau cũng không ngoái sang bên. Anh cố gắng không mắc cỡ. Anh không thể mắc cỡ nữa. Anh sẽ viết những lá thư tình gửi em. Những lá thư đáng lẽ anh phải viết vào những năm dưới hai mươi tuổi.

"Hai mươi, ba mươi, bốn mươi. Tôi bao nhiêu tuổi? Thật sự chưa bao giờ tôi dòm trở lại... Tôi quanh quẩn, tôi mù mù, tôi quay một chỗ. Tôi không thấy tuổi. Dưới hai mươi tuổi hồi nào? Những gì đã xảy ra? Những gì... Tôi đang nghiền ngẫm như loài nhai lại. Tôi đã tới một tuổi nào rồi chẳng?"

Anh muốn kể cho em những năm dưới ba mươi tuổi của chúng ta. Anh không kể về anh, anh không muốn và cũng không có gì để kể. Anh sẽ kể với em về chúng ta. Về chúng ta, em bằng lòng không? Anh làm thế nào để kể được về chúng ta. Anh cũng tự hỏi. Nhưng dường như anh trông suốt được em. Em sẽ nghe anh kể phải không em? Những điều tưởng tượng về em nhưng rất thực ở nơi anh. Anh nhìn thấy như cảnh tượng thấp thoáng hai bên đường anh đang chạy một mình trong cơn mưa đục, giữa trưa nắng gắt.

Bây giờ buổi mai đang mọc ở ngoài. Giấc ngủ của mọi người lúc này sâu kín nhất. Anh nhớ đến một buổi sáng cách đây nhiều năm.

Tại sao bỗng dưng anh lại nhớ đến buổi sáng ấy? Buổi sáng anh và một người bạn thân thức giấc rủ nhau ra bãi biển xem mặt trời mọc. Năm ấy hai đứa qua được năm thứ nhất bậc đại học. Đó là vào kỳ nghỉ hè. Lần đầu tiên anh đến biển ngắm nhìn biển. Đứa bạn anh cũng vậy. Suốt thời thơ ấu, nó sống trong những gian phòng chật chội ở trong những ngôi nhà chung đụng hàng vài mươi gia đình giữa một thành phố chiến tranh đổ nát. Ngày nó rời thành phố được nhiều người tán tụng mà nó thù ghét, nó sung sướng được nhìn thấy chân trời bát ngát trên biển buổi sáng. Nhưng chỉ một buổi sáng thôi. Ngay sau đó say sóng, nằm liệt dưới hầm tàu cho đến khi tàu cập bến. Nó chỉ nghe vọng những buổi rạng đông trên biển mờ mờ qua lớp da lạnh khô, nó chỉ nghe những đêm đảo huyết hải hùng cuồng gió trong rã rời kinh hoàng. Như anh đang nghe lúc này tận đây thân anh.

Anh nghe tưởng như nghe những giấc mộng dài liên tiếp của em mỗi đêm khi chúng ta chưa gặp nhau. Em có hiểu thế không?

Không? Anh biết em cũng muốn nghe em trong anh những gì chưa quấy. Và anh viết cho em. Em phải biết nghe, đừng dò tìm, cật vấn. Mọi lần anh đã phải nói hay sẽ nói chỉ là biện bạch phân trần.

Ở đây anh không phân trần. Anh buông xuôi và em sẽ nghe chúng ta. Anh yêu em và anh yêu chúng ta. Như một người mê hoảng trong sáng suốt tội vời (*Không phải sự sáng suốt. Đó là luồng sáng ma quái lóe rực đến lòa mắt.*)

Buổi sáng ấy là buổi sáng đầu tiên, hai đứa anh nô rồn với biển sạch trên một bãi vắng không người. Anh mang trọn tiếng cười vang nhòa trong lời thầm thì miên man của biển lớn bất tận. Tiếng cười của anh như không bao giờ có thể dứt được. Nó còn vang động mãi nơi bãi biển hẻo lánh ngày nào không bao giờ anh trở lại. (*Có lẽ sẽ trở lại. Sẽ trở lại vào một buổi.*) Anh cười ở đó như em đã cười trên đồng vắng năm em mười sáu. Cánh đồng rực thứ ánh nắng cuối ngày em nhớ không? Anh đã cười, đã chạy, đã ùa lội, đã tan biến như chiếc bóng dưới con mắt lớn... Và xong. Em hiểu chứ. Xong. Vào một lúc tiếng cười tắt lặng trên mặt phẳng như tấm gương đầy áp kè. Em nhớ lại xem, em đã cười, tóc bay tung, mặt phơ hết trong sức chạy của máu, của hơi thở dồn vào lá cỏ dưng cao. Phải không? Tiếng cười ấy vẫn còn bay trong trời chiều sẽ hiện lên không có em ở đó. Không có em. Anh muốn nói không có cả anh nữa.

Đứa bạn đã mất tích trong buổi sáng ấy. Phải, mất tích. Cho đến bây giờ anh vẫn nghĩ nó chưa chết, nó còn, nhưng nó đến một chốn nào khác anh không hay. Tại sao lại không như thế?

Có gì lạ lùng đâu. Khi hai đứa nằm dài trên ghềnh đá, ngắm chân trời ửng đỏ của ngày mùa hạ, nó đã nói với anh về đời sống ao ước. Một đời sống bình dị và lặng lẽ với một công việc mọi người đều phải coi là hữu ích. Nó muốn trở thành bác sĩ, ở thôn quê có một trang trại với vườn cây ăn trái, có những buổi sáng với vườn cây ăn trái, có những buổi sáng mát mẻ ngồi câu bên dòng nước, và những buổi chiều thanh thoi đi dạo ngoài đồng. Nó không đủ điều kiện, phương tiện theo học nghề thuốc, nó học luật không biết để làm gì. Nghề thầy cãi là nghề nó ghét cay đắng và chắc chắn không cho phép nó về sống ở đồng ruộng. Nó nói và anh nghe không bày tỏ ý kiến, cảm tưởng nào.

"Những điều tôi nghĩ và những điều tôi làm. Trục trặc. Anh thấy hả? Tôi không thể yên tâm. Tại sao tôi không thể yên tâm? Tại sao ngay trong giờ phút này mọi sự đều bình thường trôi chảy mà tôi vẫn thấy

bấp bênh sóng sánh chóng mặt? Tôi không thể ngồi một chỗ mà lo học hành không thôi. Chưa biết lúc nào tôi bỏ ngang, chính tôi cũng không rõ. Những điều mình nói như bày ra trước mắt ngắm nghĩa cho đỡ buồn. Nó vẫn giữ giọng đều đều không đổi như những ý đều ngang bằng lẫn tăn như mặt sóng ban mai".

Lúc anh ngoảnh mặt trông sang thì đứa bạn biến mất. Quần áo của nó cởi còn xếp gọn ở bên. Thoạt đầu anh nghĩ nó xuống bãi tắm. Anh vẫn nằm yên tại chỗ, buông mình trong lời ru ầm ì của sóng. Rồi anh cũng xuống biển, bơi dọc theo bãi không gặp ai. Mặt trời đã lên cao. Biển xanh thắm.

Trời trắng trong. Anh bơi đến một nhòai, sóng soãi trên bãi cát ướt rợn rùng vì sự vắng lặng đột nhiên ập xuống. Anh chợt nhận rõ đứa bạn biệt dạng khả nghi. Anh sục sạo tìm kiếm trong các bờ bụi, sau các vách đá, đi suốt theo bãi kêu gọi.

Anh vừa gọi, vừa đùa, vừa cười, đinh ninh đang ở trong trò đùa rỡ rần hết buổi sáng. Cho đến khi anh về đến quận cảnh sát khai việc mất tích của tên bạn, anh vẫn còn đùa nghĩ người ta sẽ gặp hấn lang thang trên triền núi hay trong phố hoặc chính hấn sẽ bất ngờ xuất hiện trong buồng trọ để dọa nạt anh.

Sau khi mở cuộc điều tra, người ta đã kết luận đứa bạn anh chết đuối mất xác. Anh bị giữ ở quận cảnh sát thành phố cả buổi chiều để làm biên bản. Anh phải trả lời những câu hỏi ngớ ngẩn của người thẩm sát viên mới ra trường trạc tuổi chúng anh. Đại khái như hai người đi chung từ Sài Gòn ra đây với nhau, bạn học cùng lớp, bạn gặp gỡ đã lâu chưa, ra ở đâu, buổi tối hôm trước làm gì, ai có ý định đi tắm buổi sớm, tại sao một người xuống nước một người ở lại trên bờ, người bạn vắng mặt bao lâu thì anh nhận ra, anh đã làm gì sau đó, tại sao các anh không biết nổi bãi tắm ấy là chỗ nguy hiểm, có vài người mất tích ở đây, người bạn trước đây có tỏ vẻ gì khác thường không, anh ta hình dung thế nào, mặc quần gì, có những dấu vết gì đặc biệt, đồ đạc anh ta để lại ngoài mớ áo quần trút bỏ trên ghènh đá còn gì nữa không. Anh bị quay đến chóng mặt, cuối cùng khi cầm bút ký vào tờ khai, anh đã hỏi: Các ông tin là bạn tôi chết rồi? Người thẩm sát viên hỏi lại: Không chết thì đi đâu? Anh có ý nghĩ gì... Không tôi không có nghĩ gì.

Có thể nó lạc đầu đó trên núi, hay nó trốn quanh phố, hay nó bơi ra khỏi, trèo lên một chiếc tàu nào đang neo ngoài. Tôi có trông thấy một chiếc tàu thả neo ở bãi trước. Người ta cười vào mũi anh. Chắc chắn là ông bạn anh đã bơi ngầm ra khơi, ông bạn anh khỏi leo tàu mất công, sóng sẽ đưa đón đến nơi nào muốn đến.

Thế là nó chết. Đứa bạn thân nhất của anh, đối với họ thì đã chết. Xác vùi trong lòng biển. Năm ấy nó hai mươi tuổi. Hai mươi tuổi và đã đùa nghịch trong buổi mai hồng ngoài biển cùng với anh. Anh không tin. Anh lang thang ngoài bãi đông người buổi chiều, trông theo những dáng người hao hao giống. Anh về nằm trong phòng trọ đợi tiếng gõ cửa. Anh về Sài Gòn đợi nó đến thăm. Anh đến trường hy vọng gặp nó ngồi hàng cao chót vót cuối giảng đường toét miệng cười ngây thơ. Bạn bè đến hỏi thăm anh bảo như tin tức được đăng báo: Nó chết đuối. Gia đình nó không còn ai hay không ai buồn đến hỏi anh về cái chết của nó. Dường như nó sống chung với gia đình người cậu. Anh chưa một lần đặt chân đến chỗ ở của nó. Người ta quên lãng nhanh chóng, nhưng dường như anh không quên. Một năm sau anh vẫn còn nghĩ đến nó.

Anh mất tích đối với nó và nó mất tích đối với anh. Cũng vậy. Không khác. Không khác gì đâu em.

"Tôi đang viết những gì? Tôi đang kể một chuyện. Một câu chuyện thật của tôi. Không phải của tôi. Của đứa bạn thân đã mất. Em đọc, em đọc và em chẳng thấy gì. Nó chỉ là câu chuyện bịa đặt, giống như bịa đặt, của anh chàng mất ngủ nói nhăng, nói cuội. Mà có thật chẳng? Chuyện này có thật chẳng? Có thật một đứa bạn đã chìm ngấm ngoài biển kia. Có thật buổi sáng kia tôi đã nghe nó tâm sự? Trí nhớ, ôi, cái trí nhớ như một khúc ruột thừa cần cắt bỏ. Và mơ mộng, mơ mộng như trái cầu thủy tinh đập nát".

Mỗi lần sực nhớ đến sự biến mất của đứa bạn thân, anh trông thấy nó ở lúc ấy, lúc hai mươi tuổi. Nó ở trong buổi sáng riêng biệt, mỗi ngày thêm lạnh lẽo hiu hắt như ngôi mộ lớn. Nó ở đó mãi, hai mươi tuổi và không mất. Nếu còn có lẽ nó đã thay đổi như anh không nhận ra nó, nó cũng không nhận ra anh. Anh sẽ về thăm nó một buổi sáng nào chưa biết, như em mơ ước trở về thăm chốn cũ của em. Em hiểu gì không em?

Anh muốn thuật với em rất nhiều lúc đứt rời của chúng ta. Em đừng tìm cách nối kết mất công. Đời sống chúng ta anh nhìn rõ gồm toàn những giây phút chia lìa ly tán. Em hãy tưởng tượng nếu chúng ta gặp nhau một vài năm trước hay một vài năm sau, chúng ta chắc đã không nhìn nhau như bây giờ.

Như anh đang nhìn thấy chập chờn giữa khuya trong gian gác chật chội hơi hám bỗng dưng đương đến tận lúc này. Anh tưởng tượng nếu anh đã đến gặp em trước đây như mọi người đàn ông khác. Anh không có ý dè bủ gì cả.

Anh cũng chỉ là một người đàn ông khác. Và mỗi người đàn ông khác đều cũng có những lúc của họ ở nơi em, trong sâu em, tận nơi mịt mù của tiềm thức, vô thức. Và lúc này chính là lúc của anh, của em, của chúng ta, lúc này và không phải lúc khác, em hiểu không, lúc như hút dính chúng ta vào một chỗ, như hòn đảo nổi và hòn đảo bờ rời tan rã dần không ai hay trên dòng nước bập bênh. Em hiểu không? Và anh muốn bao vây kín lúc này. Anh thức, anh mở mắt, anh nghe đêm qua dần, nghe sáng tới, nghe em ở đâu quanh, nghe anh rỗng khô như ngọn đèn cạn dầu và anh đang sống tới. Sống tới những thời khắc li ti như những đốm sao mờ nhạt dần. Những đốm sao quý báu.

Anh viết những dòng trên trong nóng nẩy, mệt mỏi, mắt nhắm, mắt mở, đang thổi khí lạnh của trời hừng mở. Em đừng đọc lại. Đừng đọc lại em nhớ nghe.

Anh vừa bỏ ra ngoài trở vào. Anh đã dừng chân trước cửa nhà em, nhìn lên. Anh nhìn thấy mình như đứa trẻ vừa biết yêu, thao thức mất ngủ. Và anh buồn bã như kẻ thất tình thật sự, muốn về ngủ một giấc dài bằng anh chàng thất tình buồn ngủ. Trong cơn buồn ngủ mọi ấn tượng đều đẩy đưa anh đến những làm lạ. Những làm lạ trong ngày để khiến anh nổi giận, nhưng trong lúc này anh thấy dễ yêu. Dường như yêu em, anh đang bắt đầu tập yêu anh. Anh không hiểu anh sẽ yêu anh được bao lâu, yêu được đến mức nào.

Rất có thể sau giấc ngủ lúc này anh bỗng nhiên cũng mất tích, anh trông thấy rõ các bộ dạng trên một nền trời cao và anh không thể tưởng. Nhớ và trối và giận và khùng và tỉnh lên. Em cũng như thế, không khác. Phải không? Đừng sợ.

Một lúc nào, em bắt thần trốn biệt như đứa bạn thân của anh mà anh đã tưởng tới. Anh hiểu không thể nào không như thế. Giữa chúng ta ngăn bởi những lớp sương dày đục, khuất mặt nhau. Như từ cõi âm, cõi trắng toát lạnh lẽo, anh phát đi những tín hiệu hỗn loạn, em đã nhận ghi, cũng như ngược lại. Nhưng cuối cùng, cuối cùng là những tín hiệu rồi sẽ bị thổi bay lạc. Anh thương em vô kể và anh thương anh vô kể.

Trời bên ngoài còn tối mịt. Chưa hết giờ giới nghiêm. Anh ra đến đầu ngõ phải quay vào. Anh đã ngồi xuống một hồi lâu trên thanh tạ vút cạnh chiếc miếu nhỏ.

Anh mở mắt trông những hòm nhà lụp xụp u tối như những cái miệng há hốc đang ngáp. Anh tưởng anh đang là cậu nhỏ vẫn tập thể thao những hôm nào anh gặp. Cậu bé mười tám tuổi đầu, đuổi các em ra sân chơi sau khi mẹ đi chợ, đóng kín cửa và vào bếp treo cổ.

Anh cố tưởng như chính anh là cậu bé ấy. Tại sao như thế? Anh nhớ anh đã đứng trên những bậc thang dốc nhìn sự nhốn nháo của xóm ở phía sân chung. Từ chỗ anh đứng anh chỉ trông thấy mái của gian nhà đám đông đang dờ dề đến. Anh trông thấy bóng em hút hải, lẫn lộn.

Anh đứng đấy cho tới khi đám đông tản về các nhà, tụ tập bàn tán, em trở về tay dắt con đang khóc đói, ngược mắt dòm anh ở xa. Có lẽ đó là lần đầu tiên chúng ta trông rõ thấy nhau. Anh đứng như trời trồng, tóc tai bồm xồm ngứa ngáy. Lúc này anh cũng vừa ngồi như bị chôn sống, buông mặc cho những tiếng vọng thổi qua đầu anh. Cậu bé đã chết... Không một lời giải thích, không để lại một lý do nào. Mọi lý do đều được người khác kiếm tìm sau đó. Anh không muốn tìm một lý do nào thêm. Anh chỉ muốn sống thử những giây phút mà người chết đã ôm theo mất dấu.

"Lúc ấy, lúc ấy như thế nào? Tôi đứng dậy. Tôi nhấc thanh tạ nâng lên ngang ngực, nâng cao lên khỏi đầu. Tôi thở mạnh. Tim đập mau thêm. Tôi ném thanh tạ xuống đất kêu bịch, lăn đi, lắc lư. Tôi bước vào chỗ mái lợp thêm trước gian nhà xiêu vẹo để chiếc tắc xi. Tôi vịn vào thành xe, mồ hôi róm chảy. Tôi dòm qua những song gỗ, bên

trong hiện chiếc mũng trắng lò mờ. Tôi như tên trộm đạo và quay trở ra sân.

Anh muốn sống thử những giây phút của người khác. Có phải luôn luôn như thế chẳng? Có thể nào được chẳng? Vượt thoát ngoài thân xác này. Không quan trọng. Vượt thoát ngoài những ý nghĩ, những xác của riêng lẻ, bờ rời của một người. Có một cõi âm u nào gặp gỡ giao hòa được với hết thấy. Là lúc này chẳng? Lúc này, lúc thẳng thốt mở toang tất cả những ngăn che của ban ngày, ban mặt. Lúc thu rút và tỏa mù chẳng rõ đang ở chốn nào. Mọi chốn đều như nhau, phẳng lì bất tận".

Anh muốn cái chết của người khác và anh hèn nhát. Anh hèn nhát vì anh muốn sống. Em cũng thế phải không? Em còn nhớ lần giáp mặt đầu tiên của chúng ta chứ? Trong khu vườn đó vào một ngày nắng ủ ê, em dẫn con đi, thả cho nó chạy trên những bãi cỏ rộng, dòm xem các chuồng thú và anh đã gặp. Anh đã ở sẵn đấy từ khi vườn mới mở cửa như thể chờ đón em. Nào anh có chờ đón. Anh ở đấy vì muốn bỏ đi khỏi thành phố nhưng không biết tới đâu. Trong cái thành phố ngập ngụa rác rưởi nồng nặc tử khí, hôm ấy anh chợt tìm ra một chốn có thể quanh quẩn để thở. Sống như chẳng hề sống. Những người bước vào đấy đều lơ ngơ, lủi thủi, bị bỏ quên, mong được bỏ quên.

Em đã dừng lại giữa lối, miệng hé mở, tóc lòa xòa trán lấm tấm mồ hôi. Anh không nhìn được anh bấy giờ ra sao. Rồi em cười, chân lú lú.

Đưa con nắm tay em lôi đi, hí hờn, miệng huyền thiên. Nó cảm được sức trì nặng trong em và trông thấy anh. Nó cũng cười dễ dàng và chậm bước theo em. Chưa bao giờ anh hiểu nổi cô đơn như bây giờ. Nổi cô đơn tay ba. Anh nhìn trở lại chỉ thấy ba bóng. Lơ ngơ như mọi lần. Rập rờm như những cọng rác trên dòng sông: Em đã nói những gì? Anh đã nói những gì? Hình như em có nói đến cái chết của cậu bé trong xóm. Em sợ mọc gai ốc mỗi lần qua lại trước gian nhà ma quái. Có lẽ em không thể ở lại đây. Anh nhìn nét mặt hiện nghiêng ở bên, di động thấy tối nhòa như lá cây bao quanh. Anh không nhớ nổi em có phải là người đàn bà anh đã trông thấy bữa nào trước đây chẳng? Anh chỉ thấy gương mặt như một bóng

nước đục mịt mờ quá nhiều hình thù lẫn lộn. Anh chỉ thấy ánh ngày lấp ló trên những đỉnh cây xanh sừng sững. Và tiếng ve kêu ran ran lấp kín lỗ tai anh, không cho anh nghe lại những tiếng nói của anh buổi ấy. Những câu nói lúc anh muốn nghe lại, theo thói quen, không sao kiếm được. Chỉ có tiếng rền nổi chạy dài quanh khắp khu vườn của bầy ve sầu.

Tiếng ve hiện cũng đang vang trong đầu anh. Nếu anh bảo gương mặt em lần khuất trong mắt anh là kết hợp của tất cả những tiếng động dội trong anh suốt ngày hôm ấy, em có cho là anh kỳ không? Quả như thế.

Trong bóng xanh mượt của cây lá đầu mùa mưa, trên tiếng ve bồi hồi rên rỉ anh đã nghe thấy những gì? Tiếng la vắng bên kia hồ nước. Con đò tuàn chạy ùng ục dưới sông. Những huyên nao của công xưởng cách bờ tường hoang trống. Những tiếng cười, tiếng nói của nhiều người rải rác, thưa thớt quanh các chuồng thú trên các lối đi, dài theo ngày, ngày bằng bạc hiu hắt xôn xao như buổi chiều u ám lê thê không dứt. Những tiếng động bằng lăng quanh quất như một chuỗi âm thanh ám ảnh. Gương mặt em nhắc anh nhớ một ước vọng cũ kỹ chôn sâu. Đã có lúc anh mong trở thành anh chàng nhạc sĩ say mê những khúc đàn lang thang phiêu bạt hay trở thành anh chàng hát dạo nghêu ngao đi khắp nước.

Những âm thanh ngày nay chỉ còn là những tiếng động khu a rộn đầu óc không ngừng nghỉ.

Những tiếng chạt ních, lỏn nhỏn, lộn cợn, không chịu lắng. Trong bầu trời, buổi gặp em, anh bỗng nghe ra điệu du dương hòa hợp trên những nét mờ ảo ẩn hiện gần gũi nổi dềnh trên mặt em. Anh thu kín mình đầy áp những biến điệu quanh co uốn lượn, mở những chân trời xa tắp như một cửa sông rộng, như một ngã ba sông, như trong hơi gió bay, mùi biển mặt nồng. Em nhớ lần đầu anh ôm kề mặt em, anh mở mắt to nhìn sát, anh như không thấy gì khác ngoài tiếng cười đòi đoan của em và trong mắt em mở lớn anh trông rõ vẻ thất sắc của anh. Anh mỉm cười. Vẻ thất sắc rọi chiếu ấy chính là ánh mắt của em trong khu vườn kia. Anh muốn giấu biến buổi tình cờ như giấu biến một điệu hát mỗi ngày một thành tựu rõ rệt nơi anh

ngộ nghĩnh và buồn thảm lạ lùng. Em có nhớ lúc ấy anh âm ư trong cổ những tiếng không thành lời.

Sức thúc đẩy xô cái điệu vượt bay làm tan nát thành những mảnh vụn anh không sao còn giữ kịp. Và điệu ấy nhòa nhạt chẳng thể nào còn kiếm lại. Bây giờ anh đang cố hát lại vang với khúc điệu đã mất. Không thể được. Không làm sao được.

Nhưng anh biết vào một ngày nào chưa tới anh chợt buồn nhớ điệu hát cũ kỹ ngày nguyên vẹn, anh nhớ và không thể biết nó từ đâu hiện tới. Anh sẽ đu mình theo nhịp thật xa xôi.

Anh không thể hiểu bây giờ em còn không, gương mặt em còn không. Có lẽ còn nhưng ẩn kín trong chuỗi âm thanh như một hạt nhân không thể đập vỡ. Có thể đập nát bấy chẳng còn gì (Như những trái bàng chín) nhưng không thể đập vỡ.

Em.

Anh không còn nhớ đã viết lan man những gì. Em thấy đó rớt cuộc cũng chỉ như tiếng ve ran ran trên đám cây cao ngoài đường vọng sâu vào trong giấc chập chờn của em. Những tiếng động tan nát này dội trở lại anh như những nhịp đập mù hoảng. Anh mệt nhoài nhưng sung sướng.

Sự sung sướng thanh thản lâng lâng. Ngày sẽ đến nặng nhọc chật chội. Anh sắp sửa ngủ vùi và sắp sửa thức dậy. Anh không hiểu anh sẽ gửi lá thư này cho em bằng cách nào. Có thể anh sẽ không gửi có thể anh gửi. Có thể anh viết tiếp. Có thể anh ngưng thôi. Nhưng bây giờ anh cần ngủ.

Em.

Bây giờ chúng ta đã xa nhau. Chưa xa nhưng anh đã coi là xa rồi. Anh đã thu xếp xong mọi việc và anh sẽ rời khỏi cái ổ núp trốn nửa năm nay bất cứ lúc nào. Lúc này anh bình tĩnh yên ổn hơn bao giờ hết. Và anh viết cho em bức thư đầu tiên và cũng là bức thư từ biệt. Em thường ngỡ ý muốn xem những gì anh sẽ viết cho em. Anh khát lần mãi. Anh hứa anh sẽ đưa cho em nhưng anh không sao thể. Anh vẫn viết mê mải trong những đêm mất ngủ, xong anh lại đốt bỏ. Bởi khi tỉnh anh nghĩ những dòng chữ mù đặc như đêm bao quanh là lối

trị liệu của anh và anh không thể hành hạ người khác một cách vô lý. Nhất là người khác ấy lại là em. Thứ chất độc hơi thổi cần phải trực loại khỏi mình không thể bắt kẻ khác chịu đựng. Dù kẻ ấy sẵn lòng chịu đựng, muốn chia sẻ với mình để được gần gũi.

Anh biết em buồn lòng vì những giấu giếm quanh co, vì vẻ ngăn cách gìn giữ, vì sự lượn lờ tránh né của anh. Em không nói nhưng anh hiểu em không tin anh thật thà. Anh biết, nhưng anh không thể làm khác. Anh nhất định không thể làm khác.

Chẳng hạn như anh có thể ngay bây giờ sống trở lại trạng thái tâm thần những đêm qua, anh sẽ biện giải với em với sự thật thà, anh có thể làm cho em xây xẩm mặt mày như anh trước một thứ lũng hoang vu hư ảo ở đâu và em không thể thốt được lời nào đâu là thật, đâu là giả.

Anh và em sẽ lặn hụp trong một bầu không khí lung linh hư nguy như lạc vào một cõi Thiên thai. Dứt tung mẫu ràng buộc của trần thế. Anh có thể làm nhưng anh không làm nữa. Đại khái những điều anh đã viết cho em trước đây là thế. Em chẳng cần thiết phải đọc làm gì. Có thể em sung sướng lạc bước đến cõi lạ, ở đó em sống những phút thần tiên, em trôi trong một luồng ánh sáng dị kỳ, em bay đến mút ranh giới của vô thủy, vô chung như anh đã từng dầm mình từ ngày mới lớn. Nhưng anh sợ một ngày, động lòng trần, em sẽ phải rời bỏ và ngày ấy là ngày nguy hiểm. Anh đã mất bao nhiêu ngày tháng để thoát ra ngoài cửa động lạnh lẽo và anh không muốn em phải trải qua những giờ phút ấy. Từ cõi này nhảy qua cõi khác. Khoảng cách là vực thẳm hun hút ghê mình. Em có thể rút ngã mất tăm. Sự thật cũng chẳng có gì đáng quan trọng nếu anh không yêu em. Nói cho đúng là nếu anh đã không cố gắng để làm một cuộc nhảy mà chính anh đã kinh hoàng. Bây giờ anh bình tĩnh, anh yên ổn, anh chỉ còn biết nói thế với em mà thôi.

Hôm nay anh sẽ viết cho em từ một chốn anh còn tạm ngồi nán, những lời giản dị tầm thường nhất. Giản dị tầm thường như thứ ánh sáng em trông ngó thấy mỗi ngày, như những gương mặt phổ diễn ở quanh em. Giản dị tầm thường như những ngày anh đã sống, và những ngày riêng của chúng ta. Em sẽ buồn, em vui vẻ, em sẽ giận,

em sẽ tiếc, em sẽ cười, em khóc như mọi người đều đã từng trải, anh hy vọng thế.

Em yêu quý.

Anh không viết cho em vào lúc đêm hôm nữa. Trong đêm anh nào có nhìn thấy ai, nào có nghe thấy gì. Anh đang viết cho em trong buổi sáng.

Một buổi sáng bình thường như mọi buổi sáng khác. Anh dậy cùng một lúc với em. Em ở bên ấy. Anh mở khung cửa sổ, cửa ra vào, nhẹ nhõm khoan khoái. Những tiếng động đầy loang khắp xóm. Chắc em đã ngạc nhiên khi trông thấy những cánh cửa gian gác của anh vẫn khép kín suốt ngày bao nhiêu tháng nay bỗng dựng mở rộng.

Anh ra đứng ngoài hiên phơi trước ánh ngày tươi mát, trước mắt dòm của mọi người và trước mắt em. Em ngạc nhiên vì sự xuất hiện của anh cũng như những người khác trong xóm. Em mỉm cười như những người khác mỉm cười. Nụ cười của em sáng nay anh sẽ không bao giờ quên.

Chúng ta làm như không trông thấy nhau. Nhưng nụ cười rạng rỡ của em ngoài những buồn đau hằng ngày em chịu đựng, ngoài gánh nặng của thứ tình yêu quái gở anh đã mang đến cho em, đã là hiệu báo của một cái gì còn toàn vẹn của chúng ta. Trong tan nát chia lìa không thể tránh, bởi đã có đó trước chúng ta, vẫn long lanh chiếu sáng những thoáng chốc của sum họp gần gũi còn ở em, còn ở anh, một nỗi niềm nào không thể hủy phá.

Em vừa dẫn con ra khỏi nhà, anh ngồi lại để viết cho em. Anh đoán em sẽ đưa con đến khu vườn, trông mong anh theo gót đến gặp. Nhưng anh sẽ không đến. Anh thấy không cần thiết. Trong lúc này anh không muốn xê dịch nhúc nhích. Anh muốn em một mình như anh một mình. Dù sao chúng ta cũng đã xa nhau.

Anh muốn trước khi cách biệt, anh viết lại được tình yêu của chúng ta như nụ cười ban mai của em anh đã gặp. Một tình yêu bình thường giản dị như mọi tình yêu khác, bình thường giản dị ngay trong sự trắc trở ly tan mà anh và em đã có những lúc làm cho trở thành lổ lảng tức cười.

Em yêu quý.

Nếu anh bảo anh không buồn chút nào khi quyết định xa em, em có giận không? Em có buồn không? Em có tuyệt vọng không? Nhưng em bình tĩnh nghĩ lại xem thật sự chúng ta đã thừa rõ sự kết thúc mọi sự ngay trong buổi khởi đầu. Mọi đam mê đều trống rỗng và chúng ta đã đam mê.

Anh đã đam mê, đó là điều khiến anh ngỡ ngẩn. Anh tưởng không khi nào anh có thể sống như những ngày anh đã sống với em, vậy mà anh đã sống. Rồi anh sẽ buồn, có thể buồn thảm ghê gớm. Nhưng ngay lúc này thì không. Em có hiểu như thế không? Anh không buồn, đúng hơn anh chưa kịp buồn. Anh chưa muốn buồn. Anh không thể buồn trong lúc anh viết lá thư này.

Giờ này em đang đi trong khu vườn rộng phải không em? Khu vườn còn nguyên cây cối, các bụi hoa, các bãi cỏ trong một thành phố mà các hàng cây héo chết dần hồi nào không ai hay và bị đốn gục không thương tiếc. Hoa cỏ sau một ngày nghỉ bị dẫm đạp, cuộc phá còn dấu tích nhưng chỉ cần một trận mưa xuống đêm nay, mai em trở lại đã không thấy hề hấn gì khu vườn chung đó, anh thấy như riêng là chốn chúng ta đã gặp gỡ. Chúng ta gặp nhau và ở lại suốt ngày như đã ra đi khỏi chuỗi ngày dằng dặc trước sau. Đi ra khỏi và vẫn biết chúng chờ đón ngoài vòng rào.

Có phải em đang muốn sống lại ngày đã mất như anh đang khơi dậy ở đây không? Em đã dắt con đi mãi trong phố, nhìn những con đường côi cút tội nghiệp như hai mẹ con em và em bắt buộc phải tìm về đây, như một ngày không định trước em sẽ trở lại quê hương em?

Phải thế không? Hay em từ nhà đến thẳng? Em lại thả con cho con chạy tung tăng trước em, một mình em thờ thẩn như hôm nào. Hôm nay em có một người để đợi, em nhìn thẳng những hôm em tưởng như anh đã đến ở sau lưng em, ở một chỗ nào khuất mà em không thấy và anh sẽ xuất hiện bất ngờ.

Em có thấy không, trời hôm nay đang ủ ê như bữa ấy. Mùa mưa đã tới hẳn rồi. Những con ve sàu đã biến. Nhưng em vẫn nghe tiếng ve rền đâu đó phải không em? Cùng với tiếng ve hư ảo và tiếng cười

nói của con và của những người khác nữa, em đang có anh ở bên, dịu dàng và khuất lấp. Em không phải nói một câu nào như em đã nói với anh. Và trong im lìm nôn nao em ôm ấp, em hiểu là em yêu anh ngàn nào. Và em tràn đầy quanh hieu, ấm áp một niềm hạnh phúc không rõ mặt. Anh trở nên không cần thiết. Em hiểu tại sao anh nói anh không buồn khi xa em nhiều vậy. Như em đang đi trong khu vườn, ngừng trông đám lá, ngó sắc trời, thả mắt trên dòng nước, trên các bãi cỏ rộng, em ở lại suốt một ngày cho đến lúc những người canh vườn đạp xe máy lục lạo để mời ra. Anh mong ước như em đang đứng, như trong tưởng tượng của anh. Em sẽ hiểu thế nào là những giây lập lờ thanh thản mà mình quên được mình, xóa trắng được mình, mình chỉ còn là một nỗi niềm khắp khởi lao đao cùng với kẻ khác.

Em nhớ không buổi đầu ấy chúng ta đã nói thật nhiều, chúng ta đã im thật lâu, chúng ta đã cựa quậy khôn khổ để có thể đến gần nhau. Anh cho chắc chắn bây giờ là chúng ta chỉ để ý đến sự vụng vấy thô bạo, bắt chúng ta đau đớn, bắt chúng ta mê muội, bắt mỗi người chỉ trông thấy mình riêng rẽ thủ thế và lướt mau qua những phút giây hiếm quý.

Mỗi người đều tưởng mình cần thành thật đến tận cùng khi yêu và đâu ngờ chúng ta đều sa chân xuống bãi lầy của sự hư ngụy khủng khiếp. Anh đang nghĩ nếu anh được sống lại buổi ấy chắc anh sẽ khác. Và em bây giờ cũng thế. Chúng ta đã chỉ lướt qua và rồi chúng ta nghiền ngẫm. Nhưng dù thế em thấy không, buổi nay vẫn còn ngời sáng ở trong mỗi người những giây phút chúng ta đã quên sống. Và tình yêu trốn núp, dọn díp ở đây.

Hôm nay anh bắt đầu tin tình yêu là những phút ngời sáng hiếm hoi đời người mà chúng ta đã bỏ qua. Cả hai chúng ta đều là những kẻ không tin có tình yêu như mọi người nói. Chúng ta bị ngộ độc. Ngay trong những phút trôi nổi nhiệt thành nhất chúng ta vẫn gặp những lúc khựng đứng tan rã.

Như kịch sĩ thiên tài, chúng ta vừa ở trong, vừa ở ngoài vai trò. Rồi chúng ta mê hoảng đến ngây ngô buồn bã. Chỉ bây giờ khi chẳng còn gì để gìn giữ nữa, anh mới cảm nhận được sự làm lạc ngu muội của chúng ta.

Anh muốn nhắc hoài buổi đầu tiên, không phải nhắc như một kỷ niệm đã héo rũ. Anh muốn nhắc như nghe tấu lại một khúc nhạc mà lần đầu tiên tại mình không quen, chưa thể thưởng thức, phải nghe đi, nghe lại nhiều mới thâm nhập được hồn nhạc. Bây giờ anh đang thật thơ dại trong sạch. Thơ dại, trong sạch hơn cả tuổi ấu thơ thực sự trải qua.

Dường như yêu em, anh tạo được cho mình niềm ấu thơ chưa bao giờ anh có. Người ta thường than tiếc tuổi thơ đã mất nhưng chúng ta thì không hề có. Chúng ta muốn quên, muốn chôn lấp cả một thời trẻ dại chúng ta đã phải sống. Phải thế không em?

Chính quãng đời niên thiếu và xa xôi hơn nữa, đã đùn đẩy chúng ta đến hôm nay, cặp chúng ta vào nhau và cũng chia biệt chúng ta. Anh nhớ em có nói với anh, không hiểu tại sao em còn sống.

Sự em còn có mặt vẫn là mỗi ngạc nhiên lớn lao nhất. Em không có lý gì để tồn tại. Bất cứ lúc nào em cũng có thể tự hủy dễ dàng. Em đã từng làm điều ấy, không phải một lần, đến ba, bốn lần. Xin trông sâu vào tròng mắt đen dử của em một thứ lửa hờn tủi bập bùng và anh hiểu. Anh hiểu rằng mọi người sống hết sức vô lý. Trước kia anh tưởng một mình anh như một ông Chúa đang phải vác thánh giá cho hết thảy không phải thế. Chẳng hề có thế. Mỗi người tự vác lấy mình, chẳng phải một cây thánh giá mà là những khúc cây lượm nhặt trên đường. Bất cứ lúc nào mình cũng có thể liệng cái bó công kênh ấy xuống, ngồi thờ, lau mồ hôi nhìn người khác. Điều khôn nạn là chúng ta cần có một sức nặng nào đó ở trên vai để nghe mình thở ì ạch và thấy mình sống.

Từ buổi chúng ta chưa thành người, người ta đã tập cho chúng ta thói quen ấy mà chúng ta khó rũ bỏ được. Sống như chịu cực hình. Sống bất thường vô lối. Em có hiểu như thế không?

Em yêu quý.

Có phải em lại đến ngôi núp bên bãi cỏ trong khóm tre khuất một góc trời. Không một ai lớn vờn trước mắt em, không cả anh, em hoàn toàn cô đơn và em không thủ thế.

Em thấy không? Như anh đang bây giờ, khi anh quyết định buông thả mình trong lồi cuốn của cảnh tượng bên ngoài, anh gặp được

tình yêu thấp thoáng trong anh. Con bé nằm soải dưới chân em thỉnh thoảng ngó em cười hóm hỉnh. Nó hỏi em về sự vắng mặt của anh. Và em trả lời đần đo thận trọng. Em bảo anh sẽ đến, mình ở đợi, em bảo anh không đến, mẹ con mình chơi với nhau cũng thừa vui chán. Rồi con bé sẽ ngủ yên, bỏ em một mình. Em nghĩ tưởng hay không nghĩ tưởng? Anh nào biết. Nhưng có điều em không còn phải khoác bất cứ một bộ dạng nào trước mặt kẻ khác. Anh chỉ có mình em với những cảm xúc hạp tan như mây đùn.

Cũng như anh đang bây giờ. Anh ngồi trong quạnh quẽ phơi trải khắp xóm, người lớn đã đi làm, bọn con nít đi học. Mấy đứa nhỏ chơi tuốt ngoài bãi đất trống. Gian gác em ở và gian gác giữa im ỉm thông thoáng. Anh bỗng nghĩ đến nếu một buổi nào anh giật mình thức giấc và quanh anh lặng tờ tuyệt tích mọi tiếng động, anh sẽ kinh hãi đến chừng nào.

Anh tưởng tượng, anh la gào và cũng bật tiếng. Đó là một cơn ác mộng. Hơn thế đó là cõi âm, cõi lặng lẽ. Anh hiểu đời sống chính nằm trong sự khua động mỗi ngày, khua động không ngừng nghỉ cùng với người và vật ở quanh mình.

Anh đã hứa chỉ viết những điều giản dị bình thường, những lời êm đềm dễ dãi nhưng không hiểu sao trí tưởng anh vẫn chưa đạt được. Anh vẫn đang gọi lại ở đây một vài mỗi ám ảnh cũ rích, anh đã rũ bỏ rồi. Có lẽ để có thể nói được anh vẫn phải lần dò về ngọn nguồn. Có lẽ vì những mối bất hạnh của chúng ta quá nặng nề không thể chóc lát vụn tan như ánh nắng loãng của ngày mưa. Phải không em? Anh cố hết sức hạ thấp giọng cố hết sức nhìn ngắm chúng như nhìn ngắm những món đồ vật tìm thấy trong một gian nhà kho.

Em yêu quý.

Em sẽ không trở về nhà trong sáng nay. Em cũng sẽ không trở về nhà trong tối nay.

Em có thể biến mất luôn từ giờ cho đến ngày anh bỏ đi. Em lánh anh không muốn chịu cảnh chia tay. Em không muốn anh bận bịu.

Có thể em sẽ dọn đi khỏi xóm trước cả anh. Anh nghĩ rằng nếu đúng như thế là em đã hiểu được những gì đang diễn ra ở trong anh. Em

hiểu được sự lánh mặt trốn chạy của anh trong nhiều ngày nay. Em hiểu phải không em?

Em đã hiểu rằng như một khúc nhạc tình yêu cầu, những quãng chết. Những quãng chết. Chúng ta đang ở trong những quãng chết.

Tình yêu của chúng ta phải chết để sống dậy, không phải anh lãng mạn đâu. Lúc này anh dập tắt mọi đam mê, bỏ văng mình để thấu nhận mọi động tĩnh bên ngoài. Trước kia anh chỉ chú ý đến sự rêu ròi trong chiếc đầu bưng bít của anh. Thật thâm hiểm. Trước kia anh như con thú núp trốn kiếm lấp vết thương sâu, chiếu tia mắt hung dữ rình rập kẻ đến gần. Bây giờ anh vẫn là con thú ấy đang ẩn, đợi vết thương lành.

Anh sung sướng được xa em. Em yêu, anh sung sướng, em có thể nào chia sẻ nỗi niềm ấy với anh không.

Nếu có em kề cận anh phút này, em sẽ chỉ thấy em thừa thãi, em sẽ chỉ thấy anh thuộc một cõi xa, không sao em xâm nhập. Em chẳng cần xâm nhập làm gì.

Hãy mặc anh ở đó. Hãy mặc anh bỏ đi. Sự chia sẻ là điều anh vẫn ước ao thật sự chỉ là cơn tuyệt vọng. Em từ bao giờ đến bây giờ vẫn một mình. Mọi người đều như thế. Một mình với rất nhiều người khác. Nhiều người khác, em hiểu không, không phải một mình với một mình. Em có thấy không?

Như em đang ngồi chỗ nào đây, em tưởng đến anh cùng một lúc với nhiều bộ dạng khác, nhiều điều khác. Anh không thể đến một mình với em. Cùng với anh, còn hiện ra biết bao nhiêu thứ khác nữa. Chẳng hạn như một đốm sao hiu hắt trên đầu ngọn tre xơ xác nơi làng em. Đốm sao em không bao giờ nhìn thấy cả nhưng có thật. Đốm sao ấy, mẹ của em mở mắt trong cơn đau quặn đã trông thấy, nhắc nhở em sau này, em đã sinh ra giữa đồng trống giữa những ngày loạn ly bắt đầu.

Và đốm sao kia em đã chỉ cho anh ngừng nhìn một lần trên bầu trời vắng ngắt, nó theo em mỗi đêm, lúc ẩn, lúc hiện. Anh làm sao bằng được ánh sao huyền hoặc kia.

Em nhớ đi, hôm ấy anh đã cười.

Tại sao anh cười? Em căn vặn. Anh lúng túng. Ngay bây giờ anh không kịp biết tại sao anh cười. Anh chỉ bàng hoàng trong tiếng cười của mình, tiếng cười anh bỏ rơi mất qua năm tháng. Sau đó anh hiểu lắm nhưng anh không thể nói với em. Tiếng cười như những vòng trói vừa đứt tung, em không là của riêng anh, chẳng bao giờ là của riêng anh và điều anh hãi sợ em, em chỉ thấy một mình anh là điều vô lý. Anh an tâm, em còn là một đốm sao, của những cõi chập chùng khác mà anh không thể cùng đi hết với em. Anh không thể nói với em vì chắc chắn em sẽ giận dữ, rằng anh bằng lòng thấy em không phải là nguyên vẹn của anh. Em sẽ cho là anh khinh miệt em và anh im lìm. Trong im lìm, em tiếp tục đưa anh về chốn hẻo lánh em đã sống và anh chưa hề đặt chân tới, giới thiệu với anh những người thân anh không biết mặt. Em hãy nhớ, nhớ lại đi. Những giây khắc ấy, những giây khắc anh bị xóa nhòa vì những kẻ khác. Anh không muốn nói thế, sợ em hiểu lắm. Anh nói với anh bị xóa nhòa bởi một đốm sao. Và anh bằng lòng.

Anh tự hỏi, trong thâm sâu tình yêu có phải là sự xóa nhòa mình. Anh không thể trả lời. Anh chỉ biết sự chìm lẫn náu mình nhập nhoạng không đòi chiếm đoạt khiến anh không xô đụng vào những bức vách ngăn chia, anh bớt hung hãn quái dị, anh mềm yếu, ẻo lả, dằm thắm. Anh đã đứng lại trước ngưỡng cửa em mở, em chờ đợi anh bước vào trong tối thắm.

Em đã giận anh, em đã hờn anh, em đã trông anh bằng đôi mắt kính ngạc. Bây giờ anh muốn cho em hay phút ấy anh buồn bã khác thường. Trong mắt em anh trông thấy bóng anh mang hình thù dị hợm kệt cớm. Sau này khi anh đi qua, anh lại trông thấy anh cao thượng, được ngưỡng phục.

Không phải thế đâu em. Anh không hề muốn chút nào được nhìn như thế. Yêu em, anh đã liệng bỏ sự kiêu căng hợm hĩnh như liệng bỏ những e dè khiếp nhược.

Anh buồn bã vì anh biết anh không thể đi xuyên qua vách như trong một câu chuyện tưởng tượng, nên nếu anh đủ sức bước qua ngưỡng cửa kia, chắc chắn anh sẽ nổ toang như một trái cầu quay mù, thiêu rụi trong cơn lốc lửa, những chút gì còn thừa sót nơi

chúng ta. Ừ, tại sao không thể? Anh sợ gì, em sợ gì. Anh biết em nghĩ như vậy. Anh cũng đã nghĩ như vậy.

Thật tình chẳng phải là sợ hay không sợ. Anh thấy dường như sự lượn lờ cần thiết cho chúng ta, vì mọi sự thể đều muốn níu giữ chúng ta tụ lại một chốn. Anh không ở chốn nào, em không ở chốn nào. Chút lượn lờ bé dại vẫn trốn trong chúng ta, anh muốn nó còn bay theo đời mình trong những ngày tháng dài. Nó không thể sáng rực để rồi tắt. Nếu anh bước qua ngưỡng cửa kia, chắc chắn một trong hai ta, hoặc anh, hoặc em, sẽ không còn. Chúng ta sẽ phải cụng đầu với tử thần. Anh hay em? Anh không rõ. Nhưng không thể như thế được. Em thấy không, anh không lãng mạn. Anh đam mê và anh không lãng mạn. Tình yêu như bóng dáng của cái chết không thể hấp dẫn anh. Bởi yêu nhau không thể chết được.

Sự chết em cảm nắm hàng ngày, kẻ áp hàng ngày, cần gì phải đi kiếm trong tình yêu. Anh cũng thế, yêu em anh nào muốn chết. Anh muốn anh khác.

Em yêu quý.

Em hãy nhớ lại như anh đang nhìn đây, theo dõi một đoạn phim quay chậm, mỗi lần anh ôm em và hôn em. Chưa bao giờ anh dịu dàng, thanh thản đến thế. Và anh chờ đón em buông rớt hết những lớp vôi vừa đắp khuôn em như ướp xác. Em nhớ lại xem, anh đã gặp gì nào? Trên gương mặt em, anh soi rõ bóng anh lẻ loi, ngơ ngác. Em dâng nổi như một dòng nước đầy ngút nắng giữa trưa hè không trôi. Dòng nước không trôi là nói thứ gì lưu giữ đến hoài hoài những bóng hình dáng lý phải mất tâm. Em hiểu không, anh không muốn bóng anh bị lưu giữ.

Anh sẽ còn, nếu anh còn, chỉ như một buổi mai, một buổi chiều, một thoáng gió qua. Anh không thể bước qua ngưỡng cửa vì anh không muốn bị giam nhốt và luôn luôn anh chỉ muốn gặp em giữa trời, giữa mọi người.

Sự tù hãm làm anh nổi điên. Kể cả sự tù hãm trong thứ người đời thường gọi là hạnh phúc. Anh hiểu mình không thể nào quen với sự tù hãm, không thể nào quen với hạnh phúc. Những ngày tháng mà anh đã sống chung, hơi giá của một địa ngục, vang lừng hằng chuỗi

dội mê man, bạo cuồng của đám thú trong cơn cháy rừng. Em đến đó với anh như một khe nắng nhỏ xíu của một cõi khác. Cõi khác đây chính là mỗi giây phút nổi chìm lui tới, bình thản như quang ba. Lúc ấy em sững lại và em biết không suýt nữa anh muốn nổi điên. Trong thoáng chớp anh muốn bóp cổ em, cho em chết tốt. Bởi lúc ấy em đã chết rồi. Anh có bóp cổ em, có giết em cũng chỉ là đóng đinh cái thời khắc đang căng cộc trên đó. Anh buồn bã không thể tưởng mỗi lần như vậy. Nhưng anh không thể làm gì.

Em biết chuyện con yêu râu xanh chớ gì. Trong cổ tích này người ta không hề giải thích nguyên do vì đâu anh chàng có hàm râu xanh kia lại liên tiếp giết bảy người vợ mình và tại sao y không thủ tiêu các xác chết, mà lại mang đặt chung vào trong một gian phòng, đi vắng lại trao chìa khóa cho người khác. Người ta chỉ biết kinh hãi trước hành động và đơn giản gọi đó là loại yêu tinh, nghĩa là không phải giống người. Giết vợ và giữ xác trong một phòng riêng, người ta không thấy gì khác thường ở đây sao?

Em hãy tưởng tượng trong đêm khuya khoắt, anh chàng lén lút trở dậy, mở cửa phòng kia, được vào đứng ngắm dung nhan những người đàn bà. Dung nhan của một thoáng chớp nào đã mất. Còn đó, vẫn còn đó. Đáng giận và đáng thương biết chừng nào. Thoáng chốc của tình yêu si dại, điên mê, hủy hoại người tình để lưu giữ thứ tình đóng kín cửa, nhốt những cái xác làm kỷ niệm. Em hiểu thế không? Anh cũng suýt nữa thành con yêu râu xanh.

Sự điên mê ngây ngất, choáng váng. Anh phải cố chế ngự thứ tình yêu anh đã thừa mứa trong những ngày tháng cô độc, thứ tình độc địa mở toác mình như miệng vực đen ngòm nuốt trôi kẻ khác. Em nhớ không, anh buông lỏng, anh hững hờ, anh vất vưởng, anh như lãnh đạm. Em hãy nhớ, em hãy cố nhớ ngoài những giây phút quý quái kia, cơn đam mê của chúng vờ vợi đến thế nào. Phải không em?

Trong trí tưởng, khi chưa gặp em, anh đã sát hại tất cả các hình bóng xuất hiện trước mắt mình. Anh không thể yêu ai như thể đã yêu em. Và cũng chẳng ai yêu nổi anh với những xúc động man mợi rừng rú. Một lần em đã bảo anh hãy nói về những người đàn bà đã qua trong đời anh và anh đã im lặng, lúng túng. Em sẽ không sao tin

anh chưa hề yêu ai. Anh trắng mù như màu sương đục. Anh sâu hút như lũng tối. Anh nuốt chửng những tiếng dội âm thầm quanh quế. Anh khiếp hãi cuộn tròn như rắn độc, xum xuê tỏa cành như loài cây ăn thịt. Anh không muốn như thế, đó có thể cũng là tình yêu nhưng anh muốn tới một tình yêu khác. Anh muốn một chốn khác.

Anh không bao giờ có thể nói gì nhiều với em là vì thế. Anh sợ những lời lẽ tuôn chảy băng băng, sẽ dội vào chính trong anh, khua âm căn nhà hoang mốc trống trải, gọi dậy những hồn ma vất vưởng đeo đuổi.

Anh chỉ ở bên em, lặng thinh bỏ mặc em lồi cuốn. Như thể anh thả ngựa trên một dòng nước tươi, dịu dàng được trời nắng trong ôm áp. Nỗi đam mê dập dềnh như sóng nước, tuyết mù như chân trời, mãi mãi lùi xa. Lúc nào anh cũng được bao bọc giữa một buổi sáng êm, lênh đênh, miệt mài. Khi dòng nước không trôi, anh bị ngập sặc sụa. Anh vùng vẫy hốt hoảng, càng vùng vẫy càng thêm chơi vơi.

Nhìn lại anh cũng tự trách, thấy mình lố lăng kỳ cục. Anh không hiểu tại sao anh không thể giản dị hơn? Anh đã thật giản dị chưa? Đường như anh ích kỷ, đòi hỏi em những sự quá sức chẳng? Thứ tình yêu anh ôm ấp cũng vẫn chỉ là một mối tư tưởng khác nữa?

Em yêu quý.

Anh càng viết càng thấy bối rối, càng nghĩ càng thấy mông lung. Anh không sao tìm đầu mối của lẽ giản dị. Buổi sáng đang len lén trở mặt trời. Những điều tưởng nghĩ của anh cũng vậy. Anh bỗng nghe đau nhói trong ngực. Vết đau loang thắm dần dà như khởi sự từ tiếng kêu la của một đứa trẻ nào trong xóm, anh tưởng là của đứa con em.

Và trở thành bình thường như không. Anh không sao tiếp tục viết như thế này. Anh vẫn thấy là anh đang viết cho anh hơn là cho em. Anh sẽ đứng dậy và anh sẽ đi tới khu vườn em đang đợi.

"Tôi vẫn chỉ là tôi. Tôi đã chết. Tôi không thể khác, như em không thể khác. Xé bỏ những trang giấy lốm ngốm vô nghĩa. Đốt rụi như đốt rụi trí tưởng. Tôi sẽ đi đến nhìn mặt người đàn bà, nhìn mặt đứa trẻ. Tôi ngồi lặng, không biết mình đang ở đâu. Mình đang yêu, đang buồn, đang giận. Mình đã đi xa và mình còn ở lại. Người đàn bà

sửng sốt. Người đàn bà không có đây. Người đàn bà đã đi xa. Không để một dấu tích. Tôi trở lại một mình. Rốt cuộc tôi trở lại một mình. Nhưng ít nhất tôi còn buổi sáng chưa bị hủy hoại trong khu vườn với rất nhiều người".

Em.

Anh đã nhận được thư em hơn tuần lễ nay, nhưng anh không vội trả lời. Anh đợi mọi sự diễn ra lờ mờ như tự nhiên, như em dự liệu, như em muốn xếp đặt xong anh mới viết thư cho em.

Mai sớm em rời khỏi xóm, trước khi ấy em nhận được thư này lúc em đã nghĩ anh sẽ ngậm cầm luôn, không lộ một phản ứng nào. Đúng không? Anh là một hòn đá không hề xúc động, em đã bảo anh như vậy. Anh ức chế em, anh đè nén em, anh tước đoạt em, anh hút hết sinh khí nơi em như loài quỷ dữ. Đúng. Em nhìn đúng. Anh độc địa thật.

Anh không xin lỗi em, anh có thể, nhưng ích gì. Mọi sự đã xong xuôi. Em đã quyết định rồi đó, hay nói như em, anh đã đẩy em đến bước phải quyết định. Anh không xa lìa em được nên anh đã làm cho em phải tự ý xa lìa anh. Em thông minh, em trông suốt tìm đến anh. Anh ích kỷ, anh tầm thường, anh hèn mạt. Anh cũng chỉ là tên đàn ông lừng lẫy như những tên đàn ông khác em đã gặp. Anh chẳng hề yêu em, anh chỉ lợi dụng em trong một lúc nào để thoát cơn khủng hoảng của anh. Anh còn đáng tởm hơn những người khác. Ít nhất người khác muốn lợi dụng em, người ta cũng phải sẵn đón chiêu lụy em, nghĩa là người ta phải biết đến em, riêng anh, anh chẳng bao giờ thèm đếm xỉa đến em. Em chẳng là gì dưới mắt anh, anh chẳng bao giờ đếm xỉa đến em. Em chẳng là gì dưới mắt anh, anh đẩy em mở toang như cánh cửa hồng, đi qua đến một chốn khác và mặc cho cánh cửa xô đập sau lưng không thèm biết. Anh kiêu căng, luôn luôn anh muốn em phải quỳ lết dưới chân anh, em hèn mọn, em tội lỗi và anh như kẻ cứu vớt em. Em đã làm, em đã chịu, em đã tưởng, em đã trông đợi ngược nhìn anh như hình bóng cao cả. Nhưng em đã làm, em thất vọng, anh còn tệ mạt gấp trăm kẻ khác.

Đó không phải là nguyên văn những lời của em. Đó cũng không phải là những ý em chịu thổ lộ minh bạch trong thư gửi cho anh. Em vẫn

muốn giấu diếm, che đậy. Sự kiêu hãnh không cho phép em thú nhận sự lầm lạc, dù sự lầm lạc không phải tự em.

Em vẫn viết cho anh hết sức dịu dàng, thăm thía. Nhưng anh hiểu và anh nghĩ ít nhất một lần chứng tỏ rằng anh biết cách chú ý em bằng cách nói trắng những điều thầm kín nhất hộ em. Ít nhất một lần, anh làm được một điều hay là thuận theo ý muốn của em, trầm mình trong đó, tìm cách thoát chạy.

Em.

Có lẽ sự mong muốn ngấm ngấm, anh không hay biết đã thực hiện. Có lẽ anh không nên dùng hai chữ có lẽ. Hai chữ này tạo cho anh một bộ dạng thoát tạo. Mai sớm em bỏ đi, đi khỏi nơi em gọi là địa ngục, chỉ vì sự dửng dưng kề cận mỗi ngày, vẫn khua những tiếng động rung chuyển đến nhịp tim đập của em. Anh là sự dửng dưng vô tình phớt mặc, không chịu thấu.

Anh không thể nói gì. Và lại anh có gì để nói đâu. Đã bao nhiêu lần anh hứa với em những gì anh không thể phơi bày trước mắt người khác, anh sẽ ghi lại gửi cho em.

Nhưng rồi anh cũng chẳng hề viết cho em được lấy một chữ. Anh ngồi trước trang giấy, nhìn vào mình và anh không thấy có gì đáng phơi bày cả. Gần em, anh nín thình, xa em, anh cũng nín thình. Cuối cùng chính em phải lên tiếng và anh bưng tịt, hiểu rằng thôi không còn gì.

Không còn gì nữa. Đã hết, đã dứt, cơn mê hoặc em đã bị... Mai sớm em bỏ đi, chẳng bao giờ chúng ta còn gặp lại nhau nữa.

Suốt một tuần nay anh thăm nhủ với mình sự thật ấy. Rồi anh vẫn nín thình, anh vẫn lẳng lặng. Anh trông đợi đến phút chót này khi không còn cách gì vấn hồi tình thế, anh mới đáp lời em. Đáng lý anh phải nín thình luôn cho rồi. Đối với anh ngậm thêm nỗi trống trải nhạt nhẽo nữa cũng là sự thường. Nhưng anh muốn được viết cho em vào chính lúc này.

Lúc này là lúc anh không thể biện bạch. Là lúc anh không thể còn mê hoặc được em. Anh đã biết là không thể nào vấn hồi phải không em? Như thế những lời của anh sẽ thấy chúng tự nhiên không hề

theo đuổi một ý nghĩa, một mục đích nào, ngoài những âm truyền và ý nghĩa nhất định đã có. Anh có nói anh đau đớn, anh buồn bã, anh hối hận, anh thất vọng vì cuộc ly cách của chúng ta, anh cũng yên tâm là em, không phải anh, đang giăng lưới bẫy những xúc cảm của em. Em cười riếu, em mỉm lòng, em luyến tiếc hay gì gì nữa thì rồi em cũng tự nhủ: Trễ quá rồi, muộn quá rồi. Mọi lời bây giờ chỉ là tiếng dội của bóng đã khuất. Em đã tỉnh, em đã đi khỏi.

Phải, anh đã nín thính, trông đợi suốt một tuần lễ, như ngồi bên dòng nước trôi chậm trong buổi chiều đổ xuống. Khi cảnh vật đã hoàn toàn bị xóa nhòa, anh cất tiếng hát. Đúng, đây là tiếng hát thả buông vì không thể nhốt giữ, vậy thôi. Tiếng hát thắm thì cùng đêm, cùng mình, cùng người tình đã rời bỏ không hận thù. Không hận thù, anh chỉ còn mong thế. Tiếng hát anh muốn lọt đến tai em như một hơi ngân dài của một ngày lịm tắt, em lưu luyến nhưng em cũng không thể nắm giữ được. Chỉ có thế thôi. Không thể khác hơn.

Anh sẽ viết được tự nhiên, giản dị, tầm thường, vì anh không hề có một dụng tâm nào đối với những lời đã thốt. Anh hát xong, anh đứng dậy, quay lưng đi, lẩn vào trong bóng đêm của anh. Anh sẽ đi trước em, đêm nay anh sẽ rời khỏi xóm và sáng mai em sẽ không trông thấy mặt anh. Cả sự vắng mặt của anh, em cũng sẽ không hay bởi anh biết em sẽ chỉ có thời giờ đọc lá thư dài này sau khi đã tới chốn mới.

Anh còn đang mê hoặc em nữa không? Giả thử em cũng nghĩ thế, giả thử như thế thì anh cũng mê hoặc em rất vô tình, không hay biết. Nói cho đúng, anh đang tự mê hoặc mình. Trong khi anh mê hoặc mình, em bị lây nhiễm. Anh đã nói anh hát. Hát giữa trời đêm, bên dòng sông tiếng hát phải thoát bay lan vì không thể chắt chứa trong ngực. Hát như nổi mê hoặc của chính mình ngút tỏa. Người khác đều ở ngoài vòng. Nếu em có bị chăng nữa cũng chỉ buông mình vào cuộc phiêu bồng thú vị bất cứ phút nào em cũng có thể thức tỉnh.

Em hãy nhớ đến tiếng hát của Trương Chi trên sông chiều. Tiếng hát làm cô My Nương lâm trọng bệnh. Tiếng hát hồn nhiên, phơi phới vô tội giữa trời nước, lọt vào phòng khuê, không ngờ trở thành

ma túy. Nhưng sau đó em biết chứ, tiếng hát không mặt mũi được gắn vào một hình dung và My Nương tỉnh mộng ngay.

Em sẽ chẳng thể bị huyền hoặc bởi lẽ hình dung anh trong mắt em vẫn luôn luôn còn đó, em chỉ rung động như không khí bị âm ba truyền qua. Những rung động trôi vượt ngay, không hình tích. Bầu trời quanh em sau đó vẫn bình thường như cũ.

Bây giờ anh đang nghe rõ tiếng cười nói của em bay sang. Một tuần lễ nay, chuỗi cười của em vang vọng bên tai. Đứa con nhỏ của em sẽ quán quít sung sướng. Chưa bao giờ nó được sống gần gũi, thỏa tình với mẹ như mấy ngày nay. Anh chết điếng trong niềm hạnh phúc hồn nhiên ngây thơ kia. Anh cách hai bức vách, anh trông qua chuỗi cười dài để nhìn thấy nụ cười. Anh nghe tiếng cười bao ngoài nụ cười và nụ cười anh ngó chăm chăm như một đóa hồng tím ngắt mở bung.

Em.

Bữa nay anh hiểu sự giản dị có thể tìm thấy được trong lời kể bình thường. Anh sẽ kể lại.

Mối rối rắm phiền phức bắt đầu khi anh muốn nhập một. Nghĩa là muốn sống đến cùng. Muốn sống hóa thành không hề sống. Và đến đâu là cùng? Anh hiểu sự giản dị. Sự giản dị là bước ra khỏi mình, bước ra khỏi nơi chốn nào mình cho là nhất, bỏ quên mình như chiếc bóng lẽo đẽo. Bỏ quên, anh sẽ bỏ quên hết. Anh gọi là tiếng hát. Hát như được ôm trong nỗi quên lãng. Em nhớ những lúc bắt ngờ ở bên cạnh, em hát tự nhiên không cốt cho anh nghe và anh mỉm cười. Em hay hát câu gì? Dường như là:

Ngồi xuống, anh hãy ngồi xuống, ngồi xuống tảng đá làm lì thấp giọng, anh hãy thấp giọng và em nghe, đâu cần gì nào đâu, ta cần sự lặng lẽ này, sự vời vợi này, sự hiu hắt này... Anh đang chợt nhớ những câu hát tình cờ ấy.

Phải rồi, thấp giọng xuống, thấp giọng xuống không có gì đáng cao giọng. Sự giản dị, sự bằng phẳng, sự phơi bày không phải là bí ẩn. Anh bình tĩnh giữa mọi sự vây bọc chẳng chịt không rời, nhưng anh vẫn ở ngoài.

Mấy ngày qua, anh xuống phố, đi ngoài ánh sáng quên hẳn mình là kẻ bị săn đuổi. Anh thong dong trong nỗi buồn phiền dằng dặc. Anh tự dẫn thân qua những con đường anh thường phải lẩn tránh. Người ta xét hỏi giấy tờ người qua đường, bắt giữ người bất hợp lệ nhưng người ta không hỏi đến anh. Có lúc anh dừng chân ngắm nhìn đám nhân viên công lực, cười với họ và hỏi: Cần xét giấy tờ tôi không? Và người ta đưa cột bảo: Thôi đi cha nội. Chắc đầu tóc, râu ria, hình dung anh trông thảm hại quá, thái độ của anh thật khủng quá, khiến người ta không thể ngờ anh là chàng thanh niên dưới ba mươi tuổi. Mặt anh chắc là già cỗi như một trái héo. Phải không em? Thêm nỗi lơ ngơ như đeo chiếc mặt nạ, cũng không thể nào người ta nhìn ra. Mai kia, em đi rồi, anh cạo sạch đầu tóc, tắm gội kỹ lưỡng và anh sẽ đến trình diện, anh phải làm thế mới xong.

Anh đi quanh quần, chẳng muốn tìm gặp bạn bè. Có những lúc người khác thật cần nhưng cũng có những lúc thật thừa. Có những lúc người ta phải thấy mình thừa, không cần thiết cho ai. Như anh lúc này vậy. Anh thừa dư đối với hạnh phúc em cố gắng tạo dựng, anh thừa dư đối với chính anh. Cuối cùng anh trở lại khu vườn chúng ta đã gặp gỡ như tên sát nhân bị hấp dụ bởi chốn xảy ra án mạng. Anh ở lại đây cả buổi chiều, thơ thần khắp chốn.

Anh lẩn lộn trong đám người, bỗng một buổi nào bị đẩy tuột rơi xuống vực trống. Rất nhiều người đi một mình, không biết làm gì. Người ta đợi một cuộc hò hẹn, người ta lánh lẩn vào cây cỏ, người ta bỏ quên trong nấu ần lang thang. Anh trông lại các cảnh tượng bình thản như mối phiền muộn không ngót của anh.

Anh tự nhủ tại sao anh biết trước mọi sự sẽ xảy tới mà anh đành khoanh tay. Tại sao anh buông xuôi? Thật tâm anh mong muốn gì? Anh ném ngậm vị nhạt nhẽo của ánh ngày, vị nồng hắc của tro than. Anh ru anh trong đầy đọa của tưởng tượng không cùng. Như đứa trẻ với thói quen mút ngón tay, nhai chiếc gối trước khi ngủ. Ai đã làm gì đời ta? Ta đã làm gì đời ta? Anh ngơ ngẩn như bóng nắng lóa của ngày mưa. Khi mưa đổ anh nấp dưới gốc cây, anh băng mình chạy trên bãi cỏ, anh vấp chúi nhủi và anh thở cả bằng lỗ tai, trận mưa thoáng nặng như một bóng lướt, rồi thôi và nhịp thở của anh rồi cũng lắng đều. Nếu có em, chắc em sẽ cười giòn tan. Và anh cũng sẽ cười.

Anh không hiểu trong những ngày tới anh còn bao giờ bước vào khu vườn ấy không. Con đường hẻm giữa xóm nhà đục vào trong vườn, khỏi qua các cổng có mấy người canh gác em đã chỉ cho anh làm lối vào lén lút, người ta đã rào bít. Em sẽ không thể đi lối ấy nữa. Anh nghĩ có lẽ em cũng chẳng khi nào thềm bước chân đến nơi ấy nữa.

Bóng dáng anh, nếu em còn giữ, đuổi em ra khỏi khu vườn. Phải không em? Anh thì anh sẽ trở lại, anh mong em được như thế. Nào còn gì đâu. Bóng dáng anh cùng lắm như bóng cây đa làng em vậy.

Anh trở về thật muộn. Những đêm trước mưa tầm tã, lê thê. Anh thường bị ướt mèm. Cửa sổ ở gian gác của em đóng, hắt chiếu ánh đèn đêm. Hơn tuần lễ nay em không rời khỏi nhà buổi tối. Những lúc anh về, em đều còn thức, anh nghe rõ tiếng chuyện trò của em với con. Đêm qua trời tạnh ráo đẹp lạ lùng. Mây vẫn đùn tản mác nhưng trời mờ sáng mát mẻ. Con trăng non tròn núp đâu đó không nhìn thấy.

Anh đã dừng chân trên cây cầu ranh giới giữa thành phố và ngoại ô, nhìn dòng sông ban ngày bẩn thỉu lúc này được rửa sạch nhờ con nước đầy. Anh đã đứng tựa thành cầu hàng giờ đồng hồ và có lúc anh chợt nảy ý nghĩ gieo mình một cách hết sức tự nhiên.

Ý nghĩ mọc nhanh, sừng sững như một thân cây thẳng vút, im lìm không hề khuấy động, không hờn, không buồn bã. Bây giờ anh tự nhủ nếu anh nhảy xuống nước nhảy ùm xuống giữa dòng cuốn hư vô ấy, em sẽ bị đau đớn ám ảnh khó thể nguôi. Tự nhiên anh trở thành ảnh tượng em phải tôn thờ, trong khi ấy, anh đã hành động không thấy một lý do minh bạch nào. Có thể đơn giản, chỉ là vì cái đầu óc thật khủng của anh trong một thoáng nứt rạn vô tình. Có thể là có rất nhiều lý do mà anh không hay biết và cũng chẳng ai hay biết nổi. Mọi sự trạng đều mù mờ như thế.

Nhưng không ai chịu sự mù mờ. Em sẽ nghĩ những gì. Người ta sẽ bày đặt những gì quanh cái chết của anh? Anh đoán trước được. Mà dường như những nghĩ ngợi về ý nghĩa sẽ được gán lên cái chết của mình, khiến anh không thể tự tử. Nhất là cái ý nghĩa mà em sẽ tìm thấy. Anh thì không quan trọng nữa rồi, nhưng em, còn phải sống. Anh sợ mình mang cái chết của mình đặt nặng trên vai em. Thật ra một ý nghĩ nảy mọc trong đầu không có gì đáng bận tâm lo

lắng. Mọi ý nghĩ lắc lư kinh hoàng tưởng như bóng quỷ, rớt cuộc cũng sẽ tàn rã, trôi biến như rác rưởi. Anh hiểu thế. Vì anh chỉ cần đứng nán thêm không hành động ngay, đã có những ý nghĩ khác đến thay thế. Anh nghe gió mơn man quanh mặt như lúc em vuốt ve đùa nghịch với anh.

Mấy người lính gác cầu xách súng bắn đám lục bình trôi đến giữa dòng, đánh thức anh. Một người lầm anh với một người quen hỏi: Sao chưa chịu về nhà. Giờ giới nghiêm sắp tới. Anh rời khỏi cầu, nhớ cậu bé trong xóm đã tự tử. Em còn nhớ cậu bé ấy không? Thật là một cậu bé hiền lành, ngoan ngoãn có phải không? Vậy mà đứng không treo cổ chết trong nhà chẳng ai hay. Chẳng ai hiểu lý do cái chết ấy cả. Đi ngang gian nhà lụp xụp, anh nhận ra gia đình cậu bé không còn ở đây nữa. Anh nhớ cậu bé như nhớ người bạn thân thiết đã mất. Hình như anh đã kể cho em nghe về người bạn này. Người bạn đã mất tích trong một buổi sáng ngoài biển.

Trong những lúc ấy, anh tưởng chừng đã sống hết đời mình. Trước mặt anh chẳng còn gì quyến rũ. Những điều bao nhiêu lâu nay anh vẫn tưởng ghê gớm kinh khủng không thể thiếu, bỗng nhiên thành thừa mứa vô nghĩa. Anh như bị tước xơ xác nhẹ bỗng, bơ vơ. Anh như người già cỗi, đồng thời như đứa trẻ dại. Có hết thấy và không có chút gì. Đêm qua, chính trong tâm trạng ấy, anh gặp em.

Em đã nghe tiếng bước của anh ngoài đầu ngõ và ra đứng đón chờ?

Em muốn trông thấy anh lần chót, trước khi xa lìa? Em chỉ thao thức mất ngủ vì đêm lặng sáng kỳ quặc và bất ngờ chạm mặt với anh? Anh đã đứng sững bàng hoàng khi ngó thấy bóng em trên hiên gác. Anh đứng liệt như trời tròng. Bóng em chập chờn hư ảo. Em không nhúc nhích cử động, em như vẫn không hay có người đang ngắm mình.

Em không hay, hay giả bộ làm ngờ? Anh không sao đoán biết. Và anh đã bước tới thật chậm, nghe rõ tiếng giày của mình. Anh đã dừng lại ngay dưới chỗ em đứng, ngửa mặt nhìn lên. Em vẫn không biểu lộ phản ứng nào.

Anh không thể nào trông rõ mặt em, nhưng anh biết chắc em đang cố gắng trọc loại mọi cảm xúc, biến mình thành tượng ngủ. Em đang như một nghệ sĩ cầm búa đục tạo, khắc một hình tượng trên một khối đá. Anh nghe trong anh sự vỡ lở rung rinh sau những nhát đập mạnh.

Anh đã đứng trơ giữa lối, không rõ bao lâu. Anh tự nhủ: Anh có thể trở gót bỏ đi nhưng anh không thể rời bước. Anh móc túi rút thuốc châm hút. Que diêm xòe lửa trong lòng tay soi hồng. Anh ngó da tay, ngó đầu mũi của mình hiện nổi, rồi anh phà khói trắng tỏa trong không khí ngưng đọng. Trời lúc ấy đột nhiên như bừng sáng rực rỡ. Anh say sưa, lạnh lẽo. Anh trông mình dưới tia mắt em và anh cùng nhập thân cùng với em, để tạc nơi em một ảnh tượng của anh. Anh phập phồng mê hoảng, cố ngăn tiếng kêu la quái đản muốn vượt khỏi cổ, anh rũ liệt tan hoang, lăn lóc theo một cơn gió đỏ cuốn ào trên triền núi. Em cũng vậy phải không em? Mỗi người đều có thể làm một cử động và mọi sự sẽ nổ tung choáng váng, nhưng không ai làm. Không thể cất nhắc nổi chân tay phải không em?

Anh hiểu tình anh đã chết. Tình đã chết khi chúng ta cùng nhau làm những tác phẩm bằng đời mình. Em đã quyết liệt trong vẻ im trơ. Xa quá, xa quá, nên anh không nhìn rõ những xúc động nào hiển hiện ở em bây giờ. Em chỉ còn trong mắt anh chiếc bóng trắng của em nổi trên hiên gác trong đêm, càng lúc càng như vô tận miệt cùng. Anh đã cầm điếu thuốc cho đến khi cháy tàn xem đầu ngón tay mới liệng bỏ. Anh cũng đứng thẳng phải không em? Em chắc cũng không thể nghe ra những tiếng hư hoặc vang âm trên mặt mũi anh bấy giờ. Hình như miệng anh hé mở, gió lọt vào khô lạnh. Hình như cuối cùng anh đã mỉm cười. Xa quá, xa quá, em cũng chẳng thể thấy nụ cười ấy.

Anh bị nụ cười chiếm đoạt. Mặt anh như đắp lớp vôi dày. Khi nụ cười tắt, lớp vôi rụng vỡ, anh ngẩn ngơ như tên hề sau màn trình diễn sôi nổi trong gánh xiếc. Em biến mất từ bao giờ anh chẳng hay. Hiên gác tối om, cửa đóng im như chưa hề mở.

Sự trống trải quanh quẽ vây bủa ôm áp. Nhà nghệ sĩ lắng nghe tiếng dội của đêm vui đã tàn. Tên hề buồn bã một mình giữa quãng đường vắng ngắt đầy rác rưởi. Đêm mai, đêm mốt, nó lại diễn mấy

trò thuộc lòng trước những bóng mờ lướt thướt, bắt người xem cười, khóc, nhưng riêng nó chỉ có những nhếch kéo giả dạng, một chiếc mặt nạ không đổi thay. Nó không thể khóc, nó không thể cười. Nụ cười của anh lúc ấy không phải là nụ cười, nó là thứ mô phỏng, hư ngụy. Anh lại cũng không thể khóc, không nhỏ một giọt nước mắt cho cuộc tình đã chết của chúng ta.

Về đến gian gác của mình, anh nằm mọp, phơi trương như con cá mắc cạn. Sự chịu đựng chất chứa trong một tuần lễ qua bỗng rút sạch. Anh không còn một hơi sức nào. Cơn giông nổi kinh hoàng nhưng anh tỉnh như con mắt bão không hề hấn. Sự tĩnh mịch nín chết nằm gọn trong vùng cuốn đổ ào ạt. Anh lặp lại: Tình đã chết. Còn lại những bóng vang lẫn lút, điều ngoa phải không em?

Anh cứ có thể viết hoài, kéo dài mãi lá thư này đến bất tận. Như khơi hoài những bóng vang bằng trí tưởng rĩ liệt. Như dập tắt thành muôn ngàn đốm sáng những bóng vang. Anh sẽ cứ viết hoài, viết mãi trong khi em đã xa hút? Không. Anh phải đứng dậy, anh phải ra khỏi ổ trong đêm nay. Anh phải đi tới trong sự giản dị tầm thường. Anh cũng phải đi xa hút như em.

Giản dị, em hiểu không? Tầm thường, em hiểu không? Anh sẽ kể hết sức gọn gàng. Quả thật không có gì giản dị và tầm thường như chúng ta, như cuộc tình chúng ta đã sống. Chúng ta đã gặp nhau, đã yêu nhau, đã chia lìa nhau và sẽ nhớ nhau. Có phải thế không em? Nào có gì ghê gớm phải dài dòng. Em có thể bảo mọi người cũng như thế nhưng đây không phải là mọi người, đây là chúng ta. Chúng ta. Chúng ta là ai? Anh muốn được nói với em một lần về chúng ta.

Anh sẽ ác độc như em nghĩ, trách. Không, sự thể không phải thế. Anh sẽ chỉ hết sức giản dị, nhất là lúc này, lúc này hay không bao giờ cả. Anh không còn đủ thì giờ đấm mình trong thiên thu như những ngày qua. Bởi chốc lát, anh rời chốn này bởi mai sớm em cũng chẳng còn đây nữa.

Đây là lúc anh phải tỉnh dậy (hay mê thiếp đi cũng không có gì quan trọng). Anh phải nhìn mọi sự trong dáng xuất hiện của chính nó, bằng đôi mắt của mọi người. Chúng ta cũng chỉ là những mặt gương đặt trước nhau, đặt trước những người khác. Ảnh tượng trôi tít đến

vô cùng, hoa mắt. Em có hiểu như thế không. Mọi người sẽ nói về chúng ta như thế này: Đó là một cô gái lưu lạc, đáng thương với một đứa con yêu, một anh con trai đầy mặc cảm hèn nhát. Cô ta tưởng gặp được tình yêu rồi không ngờ chỉ bị đọa đày và cuối cùng...

Em là một gương mặt anh bắt chộp trong vô vàn bóng ảnh bao quanh chụp chờ. Em là bất cứ ai. Như anh có thể là bất cứ ai buổi sáng hôm ấy, phải không em.

Buổi sáng hôm ấy đã mất. Và chúng ta lúc ấy cũng mất theo. Rồi đến một ngày nào chúng ta sẽ nhớ chúng ta lúc ấy. Như lúc này, anh đang nhớ. Và chúng ta hiểu nghĩa của cuộc tình không vẹn...

Trên đây là một tập nhật ký và ba lá thư trong một xấp thư không gửi. Tất cả đều bỏ dở, không cái nào viết xong. Tác giả thấy không cần thiết phải lục đăng thêm, vì đại khái những thư sau nội dung quanh quẩn giống như mấy thư đã in, không có gì khác lạ nữa cả...

THANH TÂM TUYỂN
tiếng động

